

Х Р О Н І К А

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК
ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ТОРОНТО

1951 — 1966

Торонто 1967

ХРОНІКА

Відділу ОЖ ЛВУ у Торонті

1951 — 1966

CHRONICLE

OF WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADIAN
LEAGUE FOR UKRAINE'S LIBERATION
TORONTO BRANCH

1951 — 1966

Toronto 1967

Published by: Women's Association of CLUL
Toronto Branch

ХРОНІКА

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК
ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

ВІДДІЛ ТОРОНТО

1951 — 1966

Торонто 1967

Накладом Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті

За постановою Управи в 1966 році „Хроніку” Відділу написала Леоніда Вертипорох на підставі протоколів, звітів з Загальних зборів, звідомлень з імпрез у пресі, спогадів членів та інших доступних джерел за час від дня 27 жовтня 1951 р. до 31 грудня 1967 р.

*Управа Відділу ОЖ ЛВУ
в Торонті*

Тираж 500 примірників

Друкарня В-ва „Гомін України”
140 Bathurst Street, Toronto 2B, Ontario

1967-МИЙ — ЦЕ РІК ВЕЛИКИХ РОКОВИН:

100-РІЧЧЯ

ВІД ДАТИ СТВОРЕННЯ КОНФЕДЕРАЦІЇ КАНАДИ

•

50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

•

25-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

У 15-РІЧЧЯ

Щораз більше відділів Ліги Визволення України і також відділів Об'єднання Жінок Ліги Визволення України завершують 15 років існування і діяльності — це ті, що були основані на самих початках і в перших роках діяння нашої організації.

Відділ ОЖ ЛВУ Торонто належить до перших трьох, які постали в 1951 році, тоді ще як Жіночі Секції ЛВУ, і 27-го жовтня 1966 року закінчив 15 років існування і праці.

З цієї нагоди ми сердечно вітаємо Управу і все членство Торонтського відділу ОЖ ЛВУ, висловлюємо признання за пророблену працю та бажаємо дальших добрих успіхів у потрібній для української визвольної справи діяльності.

Зокрема вітаємо ініціаторів і членів-основників відділу і тих, що були постійно активні, що протягом довгих років докладали багато праці, труду і жертвенности у виконуваних організаційних завдань.

Ліга Визволення України поставила собі як головне завдання своєю діяльністю тут допомагати українському народові на рідних землях у його боротьбі за визволення з-під московської окупації. Це є теж і завданням ОЖ ЛВУ.

ОЖ ЛВУ було покликане до життя з метою скріплювати і збільшувати працю та поширювати ідеї цілої ЛВУ і в цей спосіб зміцнювати український визвольний фронт і його діяльність серед своїх і чужих.

Відділ ОЖ ЛВУ Торонто, як один з перших і найбільших відділів, сумлінно виконував на своєму відтинку прийняті на себе завдання 15 років, даючи свій відповідний вклад у діяльність цілої нашої організації. З почуттям добре виконаного обов'язку супроти великої справи завершив один етап та з вірою йде в дальшу дорогу.

Цією дорогою йде даліше ціла наша організація, весь

український визвольний фронт та вся патріотична українська громада.

Бо справа визволення України є найважливішою справою і українського народу і всіх українців у світі. Наша допомога Україні є першою справою в усій нашій діяльності.

В цьому напрямі працював відділ ОЖ ЛВУ Торонто в минулому і працюватиме в майбутньому — для добра української громади і української визвольної справи.

Бажаємо витривалости на новому етапі праці.

Торонто, 27 жовтня 1966.

За Головну Управу Ліги Визволення України

Д-р Р. Малащук
голова

В. Макар
секретар

Марія Солонинка

ЗМАГАЙМО ДО ВСЕ КРАЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

Хвиля другої еміграції була зумовлена воєнною ситуацією на рідних землях і поновною їх окупацією більшовицькою Москвою. Залишаючи рідні землі, деяка частина українського народу шукала на Заході захисту й оборони перед комуністичним терором. Після капітуляції Німеччини, коли ліквідовано табори ДіПі, більшість емігрантів виїхала в заморські країни, зокрема до Канади і США.

Велика частина нових емігрантів осіла в Англії і становить там тепер поважну силу українського активу з її питомою

політично-громадською вагою в англійському світі.

Нові поселення в Америці й Канаді з самих початків почали шукати самовияву своїх світоглядово-політичних настанов і прямиць.

І так постають організації Визвольного Фронту з метою нести морально-політичну допомогу воюючій Україні й зберегти в новій країні ті ідеали, якими ми жили й за здійснення яких боролися на рідних землях з окупантом.

Ці ідеали прагнемо плекати й закріплювати серед молодого покоління, держати постійно живими державницькі стремління українського народу та використовувати всі можливі засоби, що мали б причинитися до визволення нашої батьківщини з оков більшовицько-московського ярма. Нести моральну поміч нашим сестрам і братам, що на батьківщині борються всіма доступними їм засобами за волю і державну незалежність України — це девіза, що стоїть перед ОУВФ.

Тому то ми піддержуємо повністю працю АБН, що організує світовий фронт проти більшевизму з метою ліквідації московсько-більшевицького колоніялізму й визволення всіх поневолених Москвою народів.

У цьому змагу ніколи не лишалася позаду українська жінка. Українська жінка, як може ніодна жінка в світі, стояла завжди не тільки на сторожі життя родини, але теж через цілу історію нашого народу бачимо її поруч з чоловіками в праці і боротьбі для батьківщини. Вона несла тягар всіх обов'язків супроти свого народу у його змагу до волі, що так чітко і спонтанно останньо позначилося в боротьбі з ворогом в рядах УПА.

І нічого дивного, що побіч чоловічих постають жіночі організації. Ми діяли спочатку у формі жіночих Секцій ЛВУ, що згуртували жінок тих самих поглядів, щоб спільно працювати для визначеної нам всім дорогої мети.

Об'єднання Жінок Ліги Визволення України як суспільно-політична організація, крім політичних акцій, що їх проводить ЛВУ, в системі якої працюємо, працює над суспільним вишколом і виробленням кожного члена, щоб у суспільно-громадській праці заправитися до сповнення наложених обов'язків. До цього служать сходини з доповідями і дискусіями, а влаштовувані імпрези є виявом обличчя й сили організації.

Одною із головних і найважливіших ділянок нашої праці є виховання дітей-малят через дитячі садки, світлички, оселі, а далі допомога у вихованні молоді через співпрацю з молодіжними організаціями. Члени ОЖ ЛВУ працюють як: виховниці, учительки рідних шкіл українознавства, а зокрема несуть основний тягар праці у таборових кухнях під час перебування молоді Ю. СУМ на оселях у цілій Канаді.

З-поміж відділів ОЖ ЛВУ, що тепер відзначають 15-річчя свого існування і праці, першими є відділи ОЖ ЛВУ: Вінніпег, Торонто й Ошава. Здавалося б, що 15 літ — це небагато часу. Але як врахувати всі відбуті сходини членів, засідання управ, імпрези, в тому теж і працю кожного члена, що складаються на досягнення нашого жіноцтва в Торонті, то з вдовolenням треба ствердити, що воно зуміло належно і корисно використати цей час, щоб здобути значні осяги для нашої організації і для української спільноти.

Члени проводу змінювалися на своїх постах, однак змаг за все кращі успіхи був завжди живий і актуальний. Таким напевно він буде завжди у серцях тих, яким дорога справа, для якої ми всі згуртувалися і спільно працюємо.

Нас усіх об'єднує та сама ідея, той самий обов'язок. Наша активність сколихне напевно і приспаних, глухих наших братів і сестер, щоб зорганізованим шляхом прямувати до великої мети. Інерція нам чужа.

Українська жінка серед своєї праці в хаті і поза нею, для заробітку, знаходить час на працю для своїх дітей і громади. Вона, мов жрекиня, стереже рідних традицій овіяних духовістю великої, взнеслої нашої минувшини — творчості довгих поколінь нашого народу.

Сприймаймо все корисне, що йде з духом часу, творім і доповняймо скарбницю надбань української культури, — але не надцерблюймо її тим, що чуже душі і серцю нашого народу. Саме в організації ОЖ ЛВУ знаходім час на виміну думок. Пізнаймо ще краще культурні надбання і традиції нашого народу, його визвольних змагань, щоб передати їх чистими і не сплямленими грядучому поколінню; шукаймо спільно розв'язки на різні питання нашого життя. Будьмо собі взаємно помічними й добрими подругами. Виміною думок і плянуванням праці змагаймо до все кращих досягнень.

Не зражуймося невдачами, поборюймо спільними зусиллями переешкоди з користю для нашої загальної справи. Для організації віддаймо своє знання і досвід, передаючи його молодшим нашим членам ОЖ ЛВУ, щоб вони гідно й вміло далі продовжували нашу працю, завершивши її перемогою нашого народу, для добра якого віддаємо усі наші сили, увесь наш труд.

Засновуючі збори відбулися 27 жовтня 1951 р. Збори відкрив голова Відділу ЛВУ д-р М. Гута, а мгр. В. Кліш — організаційний референт у своєму вступному слові підкреслив вагу і доцільність організації українського жіноцтва в широких рамках ЛВУ, що як рівноправні члени, маючи свої окремі особливості, свою духовність і творчу силу, які внесені в суспільне життя, збагачують його, разом творять одну громадську цілість і силу. В доповіді, що її виголосила інж. Леоніда Вертипорох „Завдання української жінки на еміграції”, подала характеристику української жінки впродовж історичного минулого, що внесла великий вклад в духову і матеріальну культуру свого народу, як добра дружина, матір і виховниця, працівниця на всіх щаблях громадського і політичного життя, як героїня, що не вагалася взяти зброю до рук. Українська жінка повинна плекати добрі прикмети своїх великих попередниць і відповідно до обставин їх застосовувати для добра українського народу.

Члени основниці: 1. ряд зліва: Ів. Гута, Ір. Кривинюк, інж. Ол Палієнко — голова, інж. Л. Вертипорох, К. Гарасевич. 2. ряд зліва: М. Малащук, С. Білик, С. Ярмолюк (бракують М. Спольська і О. Басараб).

Після живої дискусії над словом і рефератом рішено за-
сновувати Жіночу Секцію, щоб дати можливість жіноцтву роз-
винути працю з власної ініціативи, тим більше, що членство
в Жіночій Секції ЛВУ не виключало членства в інших жіно-
чих організаціях. Обрано першу Управу в такому складі: інж.
Олександра Палієнко — голова, інж. Леоніда Вертипорох —
заступниця і реф. політичних справ, Ірина Вітушинська —
Кривинюк — секретар і організаційна референтка, Ольга
Басараб — референтка суспільної опіки, Софія Білик — реф.
виховання і касир, Катря Гарасевич — господарська рефе-
рентка, Марія Малащук — член управи. Крім названих чле-
нами основницями були: пані Марія Спольська та Іванна Гута.

В першому етапі своєї організаційної праці Відділ присвя-
тив велику увагу виробленню організаційної практики. Схо-
дини відбувалися щотижня. Наші членки, хоча обтяжені зар-
бірковою працею і родинними обов'язками, з запалом вклю-
чилися до праці. Через своїх делегатів негайно включилися в
харитативну і громадсько-політичну працю, беручи участь
у зборах, маніфестаціях, імпрезах політичного характеру, в
АБН зокрема.

Референтура зв'язків ЖСекції співпрацювала з референ-
турою зовнішніх зв'язків Відділу й Головної Управи ЛВУ та
Української Делегації АБН. За ініціативою нашої Секції влаш-
товано успішний „Чайний вечір” для представників понево-
лених Москвою народів і зустріч українського громадянства
з головою ЦК АБН п. Ярославом Стецьком. Весною відбувся
Конгрес АБН у Торонті, в якому взяли участь наші делегати.
Від імені АБН, разом з іншими представниками через радіо-
станцію в Торонті пані Леоніда Вертипорох зокрема розказала
коротко про положення української жінки в Україні і завдання
жінки-емігрантки інформувати про злочинні пляни Москви
поневолити свободолюбні народи вільного світу.

З приїздом голови ЦК АБН п. Яр. Стецька та його дру-
жини до Торонта організовано окремі сходи, на яких пані
Сл. Стецько інформувала про працю і досягнення АБН в Ев-
ропі. Делегати Жіночої Секції брали участь в працях заснова-
ного ФДФ і були заступлені в українській делегації АБН. Де-
легати, разом з головою О. Палієнко, взяли участь в ювілею
пані Гайдер, відомої радієвої коментаторки, приятельки Укра-
їни і її визволення з московської неволі.

Ми весь час співпрацювали з Відділом ЛВУ та Головною

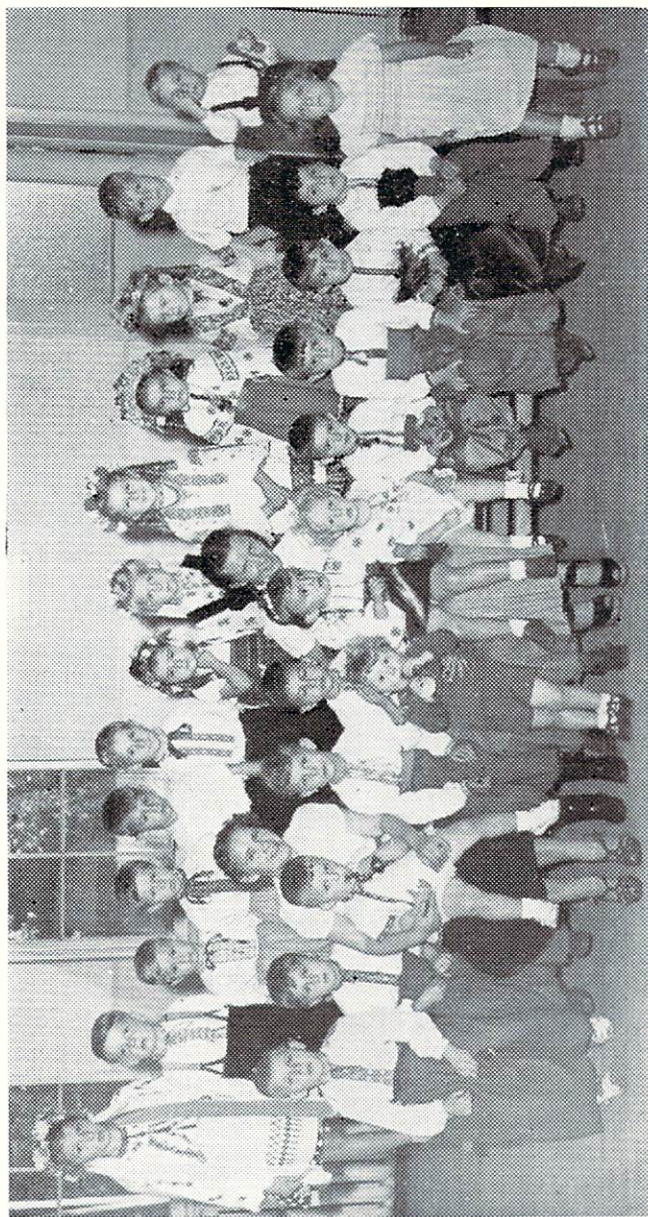

Інж. Ол. Палієнко
перша голова

Управою у всіх акціях і працях політичного й громадського характеру.

На третій Крайовій конференції Ліги Визволення України, що відбулася 22 і 23 грудня 1951 р., обрано нашу голову інж. О. Палієнко членом Головної Управи як референтку жіночих справ, а інж. Л. Вертипорох до Головного Громадського Суду.

Саме життя висунуло справу опіки над народженою на скитанні українською дітворою на одне з перших місць у цілості наших завдань. Нам треба зберегти це нове покоління для української нації, для української справи. Тому то від заснування Жіночої Секції наша Управа заопікувалася в „Домі Просвіти” дитячим садком (вул. Бетирст ч. 140). Це перший на терені міста Торонта цілоденний український дитячий садок. Треба було побороти багато труднощів, бо приміщення садку не було пристосоване, а обладнання не було відповідне. Дітьми зайнялися кваліфіковані учительки-садівнички, спочатку Л. Левицька, відтак С. Сиротинська і Олена Качмарська, які з самопосвятою працювали, виховували дітей в українській духовості, навчали зберігати українську мову та підготовляли українських школярів, сумівців, громадян. З опіки ЖС користали не лише дошкільні діти, але й деяка скількість шкільних дітей, що відвідували сусідню католицьку школу св. Марії, приходили на обіди, по науці ними займалася окрема учителька. Всі члени активно допомагали вчителькам у влаштуванні імпрез для дітей садочка в Миколаївському вечорі, із роздачею подарунків (з прибутку 10 дол. передано для дітей в Німеччині). Влаштовано Просфору, 26 квітня Дитячу Маскараду для дітей

Діти з цілоденного Садка: Виховниці: Ст. Сирогинська і Ол. Качмарська.

Побіч — Н. Голиш.

Посередині в першому ряду: Н. Голиш, Олена Кисілевська —
голова СФУЖО, інж. О. Палієнко — голова ЖС ЛВУ.

ську вечерю з рефератом пані М. Калин про „Йорданські традиції і звичаї”.

Окрім цієї діяльності, в якій Жіноча Секція брала участь в цілості, окремі члени брали участь в характері представниць в ділових комітетах „Зустрічі українців Канади і Америки” та відзначення голоду в Україні. Від імені організаційного реферату пані О. Палієнко і К. Гарасевич їздили на перші основуючі збори Ж. Секції ЛВУ в Ошаві.

Членство збільшилося до 20-ти осіб.

18 травня 1953 року відбулися перші Загальні Збори. На голову перебрано інж. О. Палієнко, заступником голови — М. Солонинку, секретаркою — Л. Шульгу, касиром — С. Білик, реф. зв'язків і політичних справ — інж. Леоніду Вертипорох, культ.-освіт. — інж. Ірину Дейчаківську, референтками виховних і імпрезових справ — С. Сиротинську і О. Качмарську, реф. сусп. опіки — Ольгу Басараб, реф. господарства — С. Пилявську, зв'язковою до Відділу ЛВУ — Ір. Кривинюк. Контрольна Комісія: Іванна Гута, Ірина Безхлібник і О. Качмарська.

На тих Загальних Зборах винесено постанову, започаткувати збірку матеріалів і відомостей про участь української жінки в революційно-визвольній боротьбі в рядах УВО-ОУН та УПА. Завершенням цієї праці буде видрукування окремої книжки про участь української жінки в революційних змаганнях українського народу.

Праця Жіночої Секції поживалася, поширивши круг діяльності на внутрішньому і зовнішньому відтинках через організування імпрез, святкових сходин і рефератів, що є важливим елементом у збереженні української духовости. Відмічено на святкових сходах річницю героїської смерти полк. Є. Коновальця і Гол. От. С. Петлюри окремим рефератом, що його відчитала Ір. Дейчаківська. Відбуто святкові сходини разом з Відділом ЛВУ, присвячені „Роковинам листопадового чину”, на яких дала доповідь пані Л. Вертипорох, а ред. І. Вараниця переповів свої особисті переживання з тих часів. Про життя і творчість Ольги Кобилянської на ширших сходах прочитала реферат Ольга Басараб. Відзначено бій під Крутами рефератом, що його прочитала пані С. Пилявська. Зорганізовано літературний вечір для членів і ширшої публіки, присвячений пам'яті Лесі Українки в 40-ві роковини від дня її смерті з святковим рефератом, що його відчитала пані д-р С. Жмуркевич та прочитанням деяких віршів Лесі Українки. На ширших схо-

Члени Управи. 1. ряд зліва: інж. Ір. Дейчаківська, Ст. Пилявська, інж. Л. Вертипорох — голова, Н. Вараниця, С. Білик. 2. ряд зліва: Н. Андерст, М. Малащук, О. Басараб, М. Солонинка — голова Контрольної Комісії, Ір. Кривинюк (1954 р.)

динах відмічено 85-річчя з дня народження та 70-річчя громадської праці пані сенаторки і голови СФУЖО Олени Кисілевської. Реферат „Про працю і заслуги піонерки жіночого руху сен. О. Кисілевської” відчитала пані Н. Вараниця. Окремо організовано зустріч і прийняття для члена УПА пані Н. Голяш з Чикаго, на якій була також присутня п-ні сенаторка Олена Кисілевська.

21 лютого 1954 р. відбуто жалобне Свято в 30-ліття смерті О. Басараб при співучасті Жіночої ланки СУМ. Святочний доклад виготовила і прочитала інж. Л. Вертипорох, в мистецькій частині виступила Христя Болюбаш з деклямацією „Великомучениця” О. Грицая, а „Епілог” Лесі Українки виконали збірною Н. Антонович, С. Білик, О. Качмарська і п-і Сл. Одноріг.

Садком опікувалася культ. освітня референтка пані інж. І. Дейчаківська. За старанням Ж. Секції і Батьківського комітету Ю. СУМ організовано „Дитячу ялинку з вертепом”, а пані С. Пилявська виступила як бабуся з України. Влашто-

вано Весняну забаву для дітей під гаслом „А вже весна, а вже красна”. 18 квітня 1954 р. Дитячий садок влаштував концерт в честь Т. Шевченка, на якому виступили діти садочка: відспівали „Заповіт”, „Думи мої”, „Садок вишневий”, „Батьку, Тарасе”. Виведено сценічну картину укладу і під проводом пань-садівничок С. Сиротинської і О. Качмарської. Відсвятковано „День матері”. У програмі виведено сценічну картину „Ангел на землі” Р. Завадовича.

Суспільна опіка надалі працювала під керуванням пані О. Басараб. Опіку над садочком в Куфштайні продовжувано. Вислано знову 14 пачок (20 ф.) з одінням і харчами до Німеччини і Австрії та невеликі грошові допомоги пані д-р Н. Василенко-Полонській, п-і Шупер, п. Тюшці, Дмитренкам та одній жінці, що прийшла з УПА. Відвідувано хворих, уділяючи їм малі подарунки. Для здобуття фондів Ж.С. влаштувала „Гумористичний вечір” для ширшої публіки. Пані О. Басараб організувала колядників на цілі УМХС і безплатно літом упродовж 6 тижнів працювала в характері медсестри в новацькому таборі для дівчат і хлопців на „Пластовій Січі”. Членки включилися в збіркову акцію Кан. Червоного Хреста, капітаном якого була пані інж. Л. Вертипорох. Збірка принесла 251 дол. на Видавничий фонд „Гомону України”, зложено на уділ 25 дол., а на пресовий фонд 10 дол.

Наші члени працювали активно і в інших організаціях. Коли фінансова Комісія СФУЖО організувала дитячу забаву, вони допомагали їй її успішно перевести. Далі допомагали Жін. ланці СУМ зорганізувати та успішно перевести Андріївський вечір. Помагали до буфету на фестині „Просвіти” на площі пп. Гуменюків. На зустрічі працівників „Гомону України” з представниками української і англомовної преси та радіо влаштовано два мистецькі кутики: гуцульський і яворівський та прийаття. Також з нагоди 5-річного ювілею „Гомону України” підготовано зустріч дирекції і редакторів з передплатниками і прихильниками „ГУ”. Члени ходили щедрувати на сплату довгу „Дому Просвіти”.

З причини хвороби голови пані інж. О. Палієнко працею Жіночої Секції в тій каденції керувала замісник голови пані М. Солонинка.

Наші делегати брали участь в IV. Крайовій Конференції ЛВУ 24—25 грудня 1953, на якій обрано пані М. Солонинку до Головної Управи, як реф. жіночих справ, а інж. Л. Вертипорох замісником. Членство збільшилося до 30 осіб.

Члени Відділу ОЖ ЛВУ і хор дванадцяти під керуванням Олени Глібович (1954 р.)

24 травня 1954 р. на Загальних Зборах обрано нову Управу в складі: інж. Леоніда Вертипорох — голова, Ст. Пилявська — замісник голови і реф. зовнішніх зв'язків, Н. Вараниця — секретар, С. Білик — скарбник, М. Негрич — господарський реф., інж. І. Дейчаківська — культ-освітня референтка, Н. Андерст — імпрез. референтка, І. Безхлібник, В. Добрянська, М. Малащук і О. Басараб — члени суспільної опіки. Контрольна Комісія: М. Солонинка — голова, І. Кривинюк і Є. Шкурат. Зв'язковою до Відділу ЛВУ пані І. Кривинюк, а від листопада 1954 р. кожночасна голова Жіночої Секції.

Відбуто 7 засідань Управи, 11 ширших сходин, 6 самостійних і, спільно з іншими, імпрез.

Для закріплення української самосвідомости, культурно-освітню працю ведено формою прочитувань і продискутовувань на ширших сходинах рефератів, що їх в більшості виготовляли самі члени: „Наші діти і чужина” — І. Пилявська, „Українське жіноцтво в боротьбі за волю України” — Н. Вараниця, „Базар” — І. Кривинюк, „Княгиня Ольга — володарка України” і „Пам'яті Ольги Басараб” — Леоніда Вертипорох, „Українські героїні” — мгр. І. Городиська-Іванчишин, „Моральне й релігійне виховання дитини” — І. Петрів, прочитала пані Н. Вараниця. Окрім самостійних імпрез, наші члени брали участь зорганізовано у відзначенні Зелених Свят в поході на цвинтар і в пана-

хиді, складаючи вінки в честь полеглих героїв. Жін. Секція взяла участь в протестаційному поході проти святкування Москвою Переяславського договору. Під час маніфестації наші члени зібрали під проводом пані М. Негрич 161 дол. (Гаврилук, Малащук, Добрянська, Качмарська). При посвяченні пластового човна пожертвувано 10 долярів. У підготовці бенкету для вшанування ювілею О. Кисілевської пані Ст. Пилявська успішно працювала в фінансовій комісії. Пані Л. Вертипорох виголосила привіт на бенкеті і на академії для відзначення 70-ліття Жіночого руху. Пані О. Палієнко, як перша голова нашої Секції, репрезентувала нас, а до програми включено деклямацію. На Зустрічі українців Америки і Канади для відзначення 25-ліття ОУН 2. 8. 1954 р. пані М. Солонинка виголосила слово „Про жінок героїнь Української Національної Революції”, Л. Вертипорох привіт, а майже всі члени під проводом пані С. Білик впродовж двох днів з великою самопосвятою працювали в буфеті. 27. 8. 1954 р. на посвяченні Сумівської оселі „Веселка” привіт виголосила пані Пилявська, зложено малий даток, а члени Секції приготували і заряджували буфетом.

На святкових сходинах, що їх влаштовували братні організації Визвольного Фронту з приводу 40-літнього ювілею УСС-ів, пані Н. Вараниця виголовила і прочитала реферат „Українське жіноцтво в боротьбі за волю України”. На святкових сходинах разом з Відділом ЛВУ пані Ір. Кривинюк відчитала реферат „Базар”. Всі члени Секції офіційно взяли участь у Святі УПА, Святкових сходинах, присвячених Січнеvim роковинам, що їх влаштували організації Визвольного Фронту, в Академії на пошану митрополита А. Шептицького. Наші члени помагали Жіночій ланці СУМ влаштувати Андріївський вечір. 30. І. підготовано вечерю — Просфору для „Дому Просвіти”.

20 лютого відбуто Свято героїнь в „Домі Просвіти” разом з Жін. ланкою СУМ. Вступне слово виголосила пані інж. І. Дейчаківська, далі була деклямація сумівки. Дуже добре опрацьований реферат „Наші героїні” п-і мгр. І. Городиської-Іванчишин, далі були: деклямація Хр. Болубаш та виступ хору (12 осіб) під проводом пані Оленки Глібович при форг. супроводі К. Сороки. Це була вдала імпреза, яка залишила по собі добре враження. 27. 3. в залі під церквою св. о. Миколая влаштовано Свято Т. Шевченка з участю дітей з садочка та Юнацтва СУМ.

Управа Ж. С., вважаючи, що існування Дитячого садка на терені міста Торонта для української спільноти є необхідною

Діти з цілоденного Садка. Голова: Н. Вараниця посередині,
виховниці: Н. Андерст і Ір. Проців.

конечністю, присвятила тій справі багато уваги і старань, щоб приміщення відповідно влаштувати. Для придбання фондів організовано „Вечерниці”, започатковано збірку, яка дала 523 дол. та „шауер”. Закуплено 30 ліжечок, столики, кухонне устаткування. Працею деяких членів і їх чоловіків відмальовано приміщення, але, щоб його перебудувати, було замало грошей. Садочком опікувалася інж. І. Дейчаківська. Садівничками були пані Н. Андерст, Н. Вараниця, Ір. Проців. При допомозі членів влаштовано Осінню забаву з підвечірком для дітей, гостину св. Миколая для дошкільнят та Дитячу ялинку з забавою.

Суспільно-харитативну референтуру очолювали п-ні М. Малащук, О. Басараб і К. Гарасевич, їм допомагали і інші активні члени. Крім відвідування хворих по шпиталях і туберкульозних санаторіях в Торонті, післано кілька посилок з уживаною одежею до Австрії, післано кілька посилок грошми по 20 дол., 10 і по 5 дол., передусім студентам. Маючи патронат над українською школою в Куфштайні, надалі посилено щомісячні допомоги. У Торонті дано одноразову допомогу 100 дол. одній вдові, чоловік якої трагічно загинув.

На фонд Суспільної Опіки влаштовано „Товариський вечір” з веселою програмою, яку уложила і якою проводила М.

Солонинка. У програмі виступали: Ст. Пилявська, С. Білик, О. Качмарська і Н. Андерст. Були й льосування і виграші, дарунки придбали пані М. Малащук, К. Гарасевич і О. Басараб. Загалом на цілі суспільної опіки придбано 204 дол. і видано 196 дол.

На Щедрий Вечір деякі наші члени під проводом пані С. Білик заколядували 45 дол і передали на „Дім Просвіти”. Закуплено другий уділ (25 дол.) у Видавничій Спілці „Гомін України”.

Коли засновано Ю. СУМ, члени нашої організації включилися і допомагали у виховній роботі над доростом (пані Н. Вараниця, М. Солонинка, М. Малащук, Н. Андерст, О. Дубчак і К. Гарасевич). Старанням Жіночої Референтури, якої членами були при ГУ ЛВУ М. Солонинка, Л. Вертипорох, Ір. Кривинюк і І. Дейчаківська, появилось 18 грудня 1954 року перше число Жіночої Сторінки ОЖ ЛВУ в „Гомоні України”. Вона подумана, як один з засобів до закріплення ідеології українського націоналізму серед нашого жіноцтва, вказівки і напрямні, як зберегти молоде покоління для Батьківщини, разом, щоб Відділи мали змогу і місце інформувати про свою діяльність. Заставку до сторінки уфундував наш Відділ.

Загальні Збори відбулися 20 березня 1955 р., на яких обрано нову Управу в такому складі: Н. Вараниця — голова, Ст. Пилявська — замісник, Н. Кріса — секретар, Т. Шимко — касир, С. Василишин — реф. культ. освітня, О. Басараб і П. Павлюк — референтки сусп. опіки, А. Пендзей і А. Туркевич — референтки господарські, С. Шкурат — реф. виховних справ, І. Кушпета і Н. Дубчак — Контрольна Комісія.

В діловому році відбуто 10 засідань Управи, 7 ширших сходин, 9 імпрез власних і спільно з іншими, садочок 3 імпрези. На сходинах зачитано обіжники ГУ ЛВУ та такі реферати: 1. „Українське Чорне море” — д-р М. Гута, 2. „Значення преси” — ред. Іван Вараниця, 3. „Большевицька диверсія” — ред. О. Матла, 4. „За правдиве обличчя Івана Франка” — М. Лоза, 5. „Роля української жінки в Україні і в світі” — Н. Вараниця. В ділянці культосвітніх завдань виконано поважну працю. Замітною роботою було оформлення і надання назви „Чайка” жіночому хоріві ОЖ ЛВУ під керівництвом проф. Л. Туркевича, що вже мав свої успішні виступи. Хор „Чайка” взяв участь у великім Різдвянім концерті спільно з хором СУМ „Прометей”.

До вдалих імпрез належить залічити „Товариський вечір”

Меланія Кравців.

з участю мистецьких сил: Ярошевичів, Колодуб-Піддубної, октету хору ОЖ ЛВУ „Чайка” під управою проф. Л. Туркевича, а далі були рецитації пані А. Стебельської, М. Волощак і інших. Прибуток передано на цілі Суспільної спілки.

„Свято героїнь” при співучасті Жіночої ланки місцевого Осередку СУМ у 32 роковини геройської смерти Ольги Басараб відбулося в залі української кат. церкви св. Миколая з апелем і рецитацією юних сумівок, відчитом п-ні Меланії Кравців „Щоб не посоромити роду”, сольоспівом Стефи Федчук з форт.

супроводом Марти Кравців-Барабаш та виведенням „Грішниці” панями А. Стебельською, Д. Лошньовською і Хр. Болубаш.

В травні влаштовано „Свято матері” для дітей садочка разом з Ю. СУМ і з доповіддю пані Меланії Кравців „Мати героїв”, відтак вдалу забаву „Діти-квіти” та попис з виступами дітей садочка на день св. Миколая. Також діти взяли участь в Шевченківському святі, що його влаштувало Юнацтво СУМ. Садком опікувалася з великою посвятою пані М. Негрич, а виховницями були пані Ст. Луцик і М. Кравців. Того літа діти з садочка перебули два тижні на Оселі СУМ „Веселка”.

В більшій кількості наші члени разом з головою взяли участь у посвяченні „Дому Дніпро” в Ошаві.

У Зустрічі українців Канади і Америки хор ОЖ ЛВУ „Чайка” виступав разом з хором СУМ „Прометей”, а інші члени під проводом госп. реф. пані А. Пендзей і голови брали участь у приготуванні буфету. Приготовано „Чайне прийняття” на „Авторський вечір” письменниці Меланії Кравців, що відбувся на відкриття сезону Літературно-мистецького Клубу. Влаштовано прийняття для Кредитівки „Будучність”, прийняття для делегатів на V. Крайовій Конференції ЛВУ 24 і 25 грудня 1955 р. Влаштовано спільне Свячене і Йорданську вечерю та забаву з танцями. За віддану працю господарської референтки пані А. Пендзей, аж до її нещасливого випадку, Загальні Збори висловили їй належне признання.

Незалежно від того Відділ брав участь у всіх імпрезах, які влаштовував Відділ ЛВУ. Вдержувано співпрацю з іншими організаціями, зокрема підкреслено співпрацю з місцевим Осередком СУМ. Виховну працю виконували в Ю. СУМ пані: М. Малащук, М. Гук, В. Василюшин і Н. Дубчак.

Надалі Відділ опікувався школою в Куфштайні, висилано пакунки та грошові допомоги, особливо старшим особам та студентам в Німеччині і Франції (пані Петлюра). Далі відвідувано хворих по шпиталях. Видано на цілі сусп. опіки 305 доларів.

Члени брали участь у збіркових акціях: в пресовій кампанії „Гомону України” зібрали 110 доларів, заколядували на цілі ЛВУ 103 дол., на потреби садка 112 дол.

Коли виникла справа спорудження, або купівлі більшого будинку для провадження ширшої діяльності організацій, що приміщувалися в „Домі Просвіти”, наше жіноцтво дуже прихильно відгукнулося. Було рішено взяти активну участь в акції придбання засобів, купуючи уділи, включаючися в збіркову акцію, тим більше, що й садок мав би знайти відповідне при-

міщення. На Загальних Зборах 4 березня 1956 р. рішено зразу закупити 12 уділів на загальну суму 1.200 дол. До Комітету виделеговано від нашого Відділу Ірину Кривинюк та Леоніду Вертипорох.

На VI. Крайовій Конференції ЛВУ, що відбулася 24—25 грудня 1955 р. схвалено постанову, що Жіночі Секції ЛВУ стають автономними організаціями в системі ЛВУ з назвою „Об'єднання Жінок Ліги Визволення України” і власною Централюю.

На звичайних Загальних Зборах, що відбулися 4 березня 1956 р. обрано нову Управу в складі: Н. Вараниця — голова, Є. Шкурат — замісник, М. Кравців — секретар і культ. освітня реф., Анна Козак — касир, Ст. Луцик — імпрезова реф., М. Негрич — реф. дитячого садка, М. Малащук — організаційна референтка, референтки суспільної опіки — О. Басараб, С. Білик і В. Павлюк, господарські референтки: А. Туркевич, С. Брездень, А. Стасів і А. Пендзей, вільні члени — М. Волощак, Н. Дубчак, Т. Шимко. Товариський Суд: М. Солонинка, І. Кривинюк і М. Кравців-Барабаш. Контрольна Комісія: Л. Вертипорох, І. Гута і К. Притула.

Управа Відділу відбула 7 засідань і двоє ширших сходин.

Приготовлено і відбуто 18 березня жалобні сходини, присвячені 500 стратованих жінок у Кінгірі, на яких пані А. Стебельська відчитала новелю Меланії Кравців „Подзвінне”. 1-го квітня влаштовано вечір присвячений І. Франкові, на якому І. Дейчаківська прочитала реферат, а деклямації з творів Івана Франка виголосили пані О. Басараб і М. Волощак. В травні на сходинах Л. Вертипорох прочитала реферат п. н. „Жінки княжої доби”. Далі відбуто „Свято матері”. Доповідь мала пані А. Стебельська. Незалежно від тих імпрез влаштовано дві дитячі забави з участю малят садочка та спільне Свячене. Знову на Зустрічі українців Америки і Канади, окрім офіційної участі й хору ОЖ ЛВУ „Чайка” наші пані під проводом голови зайнялися буфетом. Суспільна опіка вив'язувалася з своїх плянів праці.

8 вересня 1956 року постановлено скликати Звичайні загальні збори, на них обрано Управу в складі: інж. Леоніда Вертипорох — голова, М. Негрич — замісник і реф. дитячого садка, Ст. Луцик — секретар, Олена Козак — скарбник, Марта Кравців-Барабаш — культ. освітня реф., С. Білик — реф. сусп. опіки, Є. Ярмолюк — господарська реф. Контрольна Ко-

місія: Т. Шимко, М. Малащук, І. Кушпета. Громадський Суд: Меланія Кравців, П. Дубчак, І. Кріса.

Відбуто 7 засідань Управи і 8 звичайних сходин, на яких прочитано три доповіді: 1. Н. Вараниці — „Марко Вовчок”, 2. М. Кравців-Барабаш — „Початки друкарства в Україні — на службі національного відродження”, 3. Ірина Кривинюк — „Постаті батька, брата і чоловіка Лесі Українки на підставі домашньої хроніки родини Косачів”, 4. Леоніда Вертипорох — „Про визначних жінок українського правління, які були учасницями проголошення IV-го Універсалу 22 січня 1918 р.”, 5. Прочитано ще радіокоментар проф. З. Сагана „Новий шкільний рік на Україні”. 6. Для відзначення першої річниці смерті Олени Кисілевської прочитано її спомин про Ольгу Басараб.

18 листопада відмічено 5-ліття нашого Відділу „Святковим вечором”, в якому крім членів ОЖ ЛВУ і ЛВУ і їх родин взяли участь визначні гості: голова Головної Управи ЛВУ д-р Р. Малащук, голова Виховної Ради СУМ на Америку і Канаду проф. З. Саган, що в своїм слові підкреслив значення жіночої організації, головною в виховній ділянці, голова Централі ОЖ ЛВУ М. Солонинка та інші. Після привітів голова Відділу інж. Л. Вертипорох прочитала короткий огляд проробленої 5-річної праці Відділу ОЖ ЛВУ.

У мистецькій частині, що нею проводила культ. освітня реф. пані М. Кравців-Барабаш, виступила пані А. Франко-Ключко, прочитавши спомин „Три жіночі силуети у житті І. Франка”, пані А. Стебельська прочитала по-мистецькому новелу Яновського „Наречена”, крім того виступив хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під диригентурою Л. Туркевича. Чайком займалися члени під проводом господ. реф. пані С. Ярмолюк.

Для дітей садка і дошкілля влаштовано „Гостину св. Миколая”, на цілі суспільної опіки для старших організовано св. Миколая під проводом культ. освітньої реф. Марти Кравців-Барабаш і пані С. Білик з сатирично-гумористичною програмою. В листопаді разом з Відділом ЛВУ на святкових сходинах, присвячених „Листопадовому чинові”, д-р Гута мав слово, а Д. Лошньовська віддеклямувала вірш Юрія Липи „Львів та св. Юр”. У березні разом з Відділом ЛВУ і СУМ наші члени взяли участь в Академії в честь Тараса Шевченка. Пані Д. Лошньовська і М. Волощак виступили в інсценізації „Великого Льоху”. Костюми виготовили пані Д. Лошньовська, С. Білик і Н. Теренець. 17 лютого 1957 р. за нашою ініціативою перший раз разом зі всіма жіночими організаціями міста Торонта відсвят-

Н. Голяш і Олена Кисілевська.

ковано „Свято героїнь” а весь прибуток призначено на Фонд „500”, що його започаткувало СФУЖО. Від імені ОЖ зголошено доповідь, яку виготовила і прочитала пані М. Кравців-Барабаш, сольоспів Ст. Федчук, деклямацію Христі Вертипорох-Болюбаш і інсценізацію „Іфігенія в Тавриді” в постановці А. Стебельської, (в ролі Іфігенії виступала п-і М. Волощак, хор жрекинь — членки ОЖ ЛВУ, декорації пані Д. Кравців-Ємець). Наші точки були на високому рівні і надавали тон святкуванню.

Разом зі всіма жіночими організаціями ми звяли участь в панахиді за спокій душі Олени Кисілевської. Наші члени пані М. Негрич і В. Добрянська зайняли прикрасами в церкві та збіркою на пам'ятник на могилі, крім того від нас дано даток на ту ціль.

За ініціативою голови нашого Відділу і голови тов. „Промсвіта” влаштовано передсвяточний базар і бінго. Імпредзою зайнялися під проводом голови Л. Вертипорох Є. Ярмлюк, Т. Шимко, П. Павлюк і Н. Кріса. Взято участь разом з Відділом ЛВУ, СУМ і представниками громадянства і преси в зустрічі з проф. А. Княжинським, який щасливо повернувся з сибір-

ського заслання. З тієї нагоди влаштовано і „Чайне прийняття”.

Як звичайно, влаштовано для всіх організацій „Дому Просвіти” Йорданську вечерю. Також влаштовано Вечерниці з танцями для плекання товариського життя.

Жіночий хор, хоч ще у невеликій кількості, брав участь у відміченні 5-річчя ОЖ ЛВУ, разом з хором „Арфа”, в якому багато наших членів співало, і наш хор „Чайка” з хором СУМ „Прометей” взяв участь у другій дії опери „Купало” на Здвизи СУМ у вересні 1957 р., а 31 березня 1957 р. хор знову співав в обох діях тієї опери в Мессей Гол. Хор очолювали п-і Н. Якимів — голова, Т. Шимко і Є. Ярмолук. Наші члени не жаліли часу і відвідували кожночасно проби хору.

У внутрішніх зв'язках з організаціями, які приміщувалися в „Домі Просвіти”, у нас була повна дружня співпраця.

На полі зв'язків з іншомовним світом пані Н. Вараниця і І. Безхлібник репрезентували нас на зібранні мадярів, на якому передано 100 дол. на допомогу мадярським втікачам. На звернення до нас „Крісчен-Джувіш Кавнсіл”, щоб влаштувати чайне прийняття з мистецькою програмою для тих, що мають дістати канадські громадянські документи, наші члени під проводом пані С. Білик зайнялися цією імпрезою. Влаштовано вечір з тематикою „Мати”, на яким панна Л. Ганущак своєю появою і співом гідно репрезентувала українську матір, її знімок з трихильним коментарем появився в двох великих щоденниках „Дейлі Стар” і „Телеграм”.

Садок завдавав нам багато клопотів, особливо приміщення не було відповідне, вимагало перебудови. Коли створився Будівельний комітет, ми включилися до праці для придбання фондів і зложили на конто нового будинку, який закуплено на вулиці Крісті ч. 83-85 — 2.100 дол. Тим самим ми стали співвласниками нового будинку. Закуплено знову 25 долярівий уділ „Гомону України”, а на пресовий фонд зібрано 84 дол. 28 ц.

Помимо того, що наше членство зайняте заробітною працею та родинними обов'язками, жертвовно працює на різних ділянках нашої діяльності. Одні включилися у виховну працю Юнацтва СУМ, інші співають в хорі, ходять щотижня на проби, а перед кожним концертом і частіше, інші допомагають у влаштуванні імпрез, складають грошові пожертви, печуть, варять, помагають при буфетах тощо. Членство збільшилося до 69.

На Загальних Зборах 7 квітня 1957 року до Управи обрані: Ірина Кривинюк — голова, інж. Ірина Дейчаківська — заст. голови, Іванна Гута — секретар, Олена Козак — касир, госп.

Учасники Провінційного з'їзду. Посередині голова Централі М. Солонинка, зліва п-і І. Кривинюк, зправа інж. Л. Вертипорох. 1957 р.

реф. — Євгенія Ярмолюк, культ. освітня реф. — Марта Кравців-Барабаш, імпрез. реф. — Марія Волощук, реф. садка — Марія Негрич, реф. сусп. опіки — Софія Білик. Контрольна Комісія: М. Малащук, О. Басараб. Товариський Суд — Ів. Кріса і О. Качмарська. Відбуто 11 засідань Управи і 4 ширших сходин, на яких прочитано обіжники Головної Управи ЛВУ та доповіді 1. Спогад про Лесю Українку, що його написала сестра Лесі Українки Ольга Косач-Кривинюк. 2. Становище „Гомону України” та його роля для нашого суспільства (з приводу 10-річчя) — М. Кравців-Барабаш. 3. „Роля жінки в родинному і суспільному житті, зокрема у вихованні молодого покоління” — інж. Л. Вертипорох (ця доповідь була також читана на Провінційному З'їзді ОЖ ЛВУ у Торонті). 4. Новелю М. Кравців „Чудо” прочитала М. Кравців-Барабаш. На святкових сходинах разом з Відділом ЛВУ для відзначення „Базару” доповідь виголосив полковник О. Кузьмінський.

Це був особливий рік праці, пов'язаний з купівлею „Українського Дому” на вулиці Крісті ч. 83-85, збірки, упорядкування справ будинку, унормування співпраці поміж співвласниками. Постійними членами Комітету Дому були: голова Ірина Кри-

винюк та інж. Леоніда Вертипорох. В збірковій акції взяли участь С. Білик, О. Качмарська, М. Негрич, Є. Ярмолюк, О. Барсараб, Л. Вертипорох, О. Козак і К. Бігус, зібрано 700 доларів. Незалежно від того з каси Відділу на бенкеті зложено 100 дол. Члени під проводом госп. реф. Є. Ярмолюк зайнялися направою і продовженням сценічної куртини та на протязі кількох тижнів приготували полуденки для 15—20 людей, що працювали при ремонті й влаштували бенкет на відкриття „Дому”, а пані М. Кравців-Барабаш, культ. освітня реф., зайнялася влаштуванням мистецької частини.

При співпраці інших жіночих організацій міста Торонта взяли участь в „Святі героїнь”, що відбулося в нашій залі на вул. Крісті ч. 85 з доповіддю М. Кравців-Барабаш і інсценізацією „Грішниця” в постановці Ар. Стебельської, з участю Д. Лошньовської, Хр. Болюбаш та А. Стебельської. Прибуток з того Свята був переданий на „Фонд 500” СФУЖО, започаткований за ініціативою попередньої управи Відділу ОЖ ЛВУ.

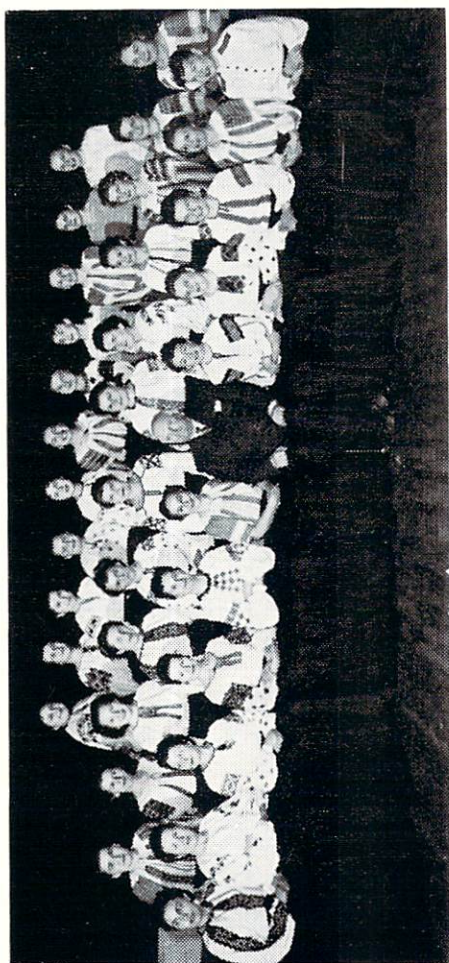
Наш хор „Чайка” співав на Академії УПА, на 30-літтю „Просвіти”, на „Шевченківській Академії” та брав участь в улаштуванні імпрез спільними силами. Ми включилися в збіркову акцію на пресфонд „Гомону України”, яка принесла 84 дол. 28 ц. і також з тією метою організовано „Андріївський чайний вечір”.

Влаштовано разом з „Просвітою” базар і бінго, що дали 196.00 доларів прибутку. Гроші призначено на цілі суспільної опіки.

Наш Відділ був господарем Провінційного З'їзду ОЖ ЛВУ 18 і 19 травня, на якому наші члени дали такі доповіді: „Чи ми себе оправдуємо як політична організація?” — Марта Кравців-Барабаш, „Жінка у суспільному і родинному житті” — Леоніда Вертипорох.

У Зустрічі українців Америки і Канади, що відбулася на Виставовій площі в Торонті, за мистецьку частину відповідала наша культ. освітня реф. пані М. Кравців-Барабаш. Так як кожного року, наші члени під проводом госп. референтки видатно допомагали у влаштуванні буфету і прохарчуванні учасників. Влаштовано Свято-Йорданську вечерю та Великодне свячене.

Виховній ділянці присвячено багато уваги. Влаштовано і відкрито другий садок при новім „Домі”, який зразу дістав „ляйсенс” від Управи міста, однак фреквенція дітей була не-

Хор „Чайка“ під диригентурою проф. Лева Туркевича.

достатня і треба було його замкнути та присвятити багато уваги і зусилля у перебудові приміщення для садку при „Домі Прогресу”, щоб дістати затвердження від міських властей. Тими справами зайнялася з посвятою реф. садка пані М. Негрич, за що їй на Загальних Зборах висловлено признання. Діти садочка вітали св. Миколая і матерів, на імпрезах гарно підготованих садівничками.

Наші члени допомагали у виховній праці СУМ, ми дружньо співпрацювали з Відділом ЛВУ.

Заходами реф. сусп. опіки зібрано вживані речі і вислано до Європи посилок на суму 187 дол. Відвідувано хворих в шпиталях. Доцінюючи важливість праці АБН, вислано туди пожертву в сумі 100 дол.

30 березня 1958 року на Загальних Зборах були вибрані: Марія Негрич — голова, Софія Білик — замісник голови, Стефанія Кунік — секретар, М. Кравців-Барабаш — культ. освітня реф., Олена Козак — касир, О. Басараб — реф. сусп. опіки, Катерина Бігус — реф. сад., Є. Ярмолюк — господар. реф., вільні члени — Анна Арцимович, А. Пендзей і К. Придула. До Контрольної Комісії: М. Малащук, Л. Вертипорох і І. Безхлібник.

Упродовж звітного року відбуто 6 засідань Управи і 5 звичайних ширших сходів, на яких відчитано обіжники ГУ ЛВУ і три доповіді: 1) „Труднощі еміграційного життя і обов'язки матері-українки” — М. Солонинка, 2) „Наталена Королева” — Мел. Кравців, 3) „Як і чому належить слухати поважну музику” — М. Кравців-Барабаш.

1 листопада 1958 р. влаштовано зустріч з чайним прийняттям членів, гостей, представниць інших торонтських жіночих організацій з панею Славою Стецько, яка виголосила репортаж з поїздки на конференції АБН. Після пресової конференції з представниками англомовної преси влаштовано „чай”.

Членство ОЖ ЛВУ допомагало у влаштуванні імпрез загально-національного характеру: як Свято героїв (20-ліття смерті Є. Коновальця), Листопадовий „Базар” і „Свято Державности”, що їх влаштовували організації Визвольного Фронту.

Хор „Чайка” під дир. Л. Туркевича брав участь в Зустрічі українців Америки і Канади в Бофало, а далі у виведенні „Майської ночі” і в Святі героїнь. Саме Свято героїнь, що його влаштовували жіночі організації міста Торонта, зорганізувала і оформила культ. освітня реф. пані Марта Кравців-Барабаш.

Зустріч Слави Стецько з представницями жіночих організацій міста Торонто, членами СУМ і ОЖ ЛВУ. Зліва інж. О. Палієнко, посередні Слава Стецько, М. Солонинка — голова Ц. ОЖ ЛВУ, д-р В. В. Кос — голова Жін. КУК-Торонто (1958 р.)

На зовнішньому відтинку членство ОЖ ЛВУ все брало участь у всіх національних святах, які влаштовували українські організації Торонта: 22 червня 1958 р. у Протестаційній маніфестації з приводу голоду в Україні, і у збірці для вдів і сиріт по жертвах.

У зв'язку з Світовим Жіночим Конгресом, який мав відбутися в червні 1959 р., від імені СФУЖО в Торонті створено ряд підготовчих комісій, до яких запрошено взяти участь і членів ОЖ ЛВУ. Відбуто ряд засідань в тій справі, а також з пані Л. Бурачинською відбуто окрему зустріч. Культ-освітню комісію СФУЖО в Торонті на Канаду очолила пані М. Кравців-Барабаш, до Виховної комісії ввійшла пані інж. Л. Вертипорох, до Комісії молоді М. Солонинка і І. Кривинюк, до Суспільної опіки М. Спольська і М. Негрич.

До ділянки зовнішніх зв'язків треба ще зачислити організування панею І. Кривинюк зустрічі з представниками організацій для міжнародної виміни студентів, в яких з нашого імені взяли участь співачка Л. Ганущак і пані І. Безхлібник, які зайнялися огляданням цікавіших об'єктів в Торонті, а відтак запрошено гостей на імпрезу „Коза Дереза”.

Того року посилено працю на відтинку суспільної опіки у співпраці, як завжди, з Українською Медично-Харитативною Службою (УМХС). Вислано 46 20-фунтових пачок з одягом до Польщі — 36, Югославії — 7, до Німеччини — 1, до Франції — 2, витрачено на це коштів на 225 дол. Крім відвідування хворих по шпиталях, відвідано також і умовохворих та пороблено старання, щоб вони могли діставати українські часописи та духовну опіку. Їх також обдаровувано малими дарунками на суму около 100 дол.

Діти садочка під проводом садівничок пописувалися своїми вмілостями перед святим Миколаєм і на Святі матері.

За особливими стараннями голови пані М. Негрич зремонтвано, добудовано і приспособлено приміщення для дитячого садка при „Домі Просвіти”. Тоді ми дістали офіційний дозвіл на провадження цілоденного садка. Кошти ремонту були високі — 2.611.79 дол. На фонд перебудови садка члени під проводом голови зайнялися буфетом на З'їзді дивізіоників, що відбувся на оселі „Говерля”. В господарській ділянці, як звичайно, влаштували для всіх Свячене, Свят-Йорданську вечерю, та вечерю на пошану голови АБН Я. Стецька. Влаштовано спільно забаву з Відділом ЛВУ та забаву на прес-фонд „Гомону України”, що разом зі збіркою принесла суму 522.88 доларів.

Прощання голови АБН Ярослава і Слави Стецько на леволиці в Торонті в 1958 році.
 Зправа до ліва: М. Негрич—голова, ред. В. Со лонинка, дир. І. Бойко, пані О. Сосновська.
 мтр. М. Сосновський, пані Сл. Стецько, інж. В. Безхлібник, Достойний Я. Стецько, інж.
 М. Кравців, Ір. Кривинюк, д-р. Р. Малащук, Ст. Кунік, П. Шевчук, М. Кулик (1958 р.)

У зв'язку з створенням Музею-архіву ЛВУ при нашому Відділі створилась музейно-вишивкарська секція під проводом п-і Ірини Кривинюк, яка започаткувала свою працю виконанням стильових вишивок для альбомів-знімок до музейного архіву Визвольної боротьби. Намічено збірку народної творчості, як духової так і матеріальної культури.

15 березня 1959 р. відбулися чергові Загальні Збори, на яких на голову обрано пані Н. Вараницю. Інші члени Управи: пані М. Негрич — заступник, Ст. Куник — секретар, О. Козак касир, А. Пендзей, А. Арцимович, К. Бігус — госп. реф., Марія Спольська — культ. освіт. реф., Ір. Проців — реф. суспільної опіки, М. Колодій — реф. садка, О. Басараб і О. Проць — орг. реф., О. Чорній — член управи. Контрольна Комісія: М. Малащук — голова і дві заступниці Ір. Безхлібник, С. Білик. Товариський Суд: Марта Кравців-Барабаш, Ір. Кривинюк і А. Туркевич. Відбуто 7 засідань Управи і 8 ширших сходин, на яких крім обіжників Головної Управи ЛВУ, заслухано такі доповіді: 1) „Назустріч гаївкам і веснянкам” — Леоніда Вертипорох, 2) „Сучасне положення в Україні” — ред. Олександр Матла, 3) „Життєвий шлях Степана Бандери” — д-р Б. Стебельський, а пані Н. Вараниця поділилася споминами про тровідника і його родину на жалобних сходинах разом з Відділом ЛВУ, 4) „Базар” — Леоніда Вертипорох, 5) „Наші залишенці в Німеччині” — Ір. Безхлібник (враження з поїздки по Європі ілюстровані фільмовими знятками).

Членство нашого Відділу взяло участь у „Святі героїв”, що його влаштували Організації Визвольного Фронту. У час Зелених Свят взяли участь в поході і панахиді і замість вінка на символічну могилу тим разом зложено 10 доларів на військових інвалідів. Як звичайно, все членство взяло участь в Зустріччі українців Америки і Канади, що відбулася на Виставовій площі в Торонті, також під проводом голови пані М. Негрич і господарської референтки члени зайнялися буфетом, працюючи віддано впродовж трьох днів.

На закінчення праці підготовних Комісій СФУЖО відбулися Студійні дні у Торонті під проводом пані І. Павликовської. Наші члени відчитали свої реферати: Марта Кравців-Барабаш „Характер культ-освітньої праці жіночих організацій в Канаді — ЛУКЖ, ОУК і ОЖ ЛВУ. Леоніда Вертипорох — „Виховні труднощі матері”, а п-і Марія Спольська — „Потреби українців-залишенців в Європі”. Від імені ОЖ ЛВУ делегатами на конгресі СФУЖО, що відбувся 25—26 червня в Нью-Йорку

Управа Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті. Сидять зліва: К. Кравець, М. Неґрич, С. Ярмолюк, М. Дикун, М. Спольська (голова), Л. Вертипорох, С. Куник. Стоять: Я. Гнопко, Л. Антонович, Я. Одноріг, М. Баб'як, К. Бігус, І. Кривинюк, І. Безхлібник, О. Проць, О. Чорній і П. Проців (1960 р.)

були пані М. Солонинка, Леоніда Вертипорох, Марта Барабаш, О. Басараб і М. Спольська. На сесії Виховної комісії Л. Вертипорох прочитала доповідь про „Виховні труднощі української матері”, а Марія Спольська склала звіт з праці Комісії Суспільної Опіки в Канаді. На тому Конгресі, що відбувся в червні 1959 р. в Нью-Йорку, врочисто прийнято ОЖ ЛВУ в члени СФУЖО. Пані Марія Спольська була членом Номінаційної комісії, Леоніда Вертипорох, Марта Кравців-Барабаш — членами Резолюційної комісії, Ольга Басараб — Організаційної комісії. Членом Управи СФУЖО обрано Марію Солонинку, а Марту Кравців-Барабаш заступницею культ-освітньої референтки. Відтак, пізніше, коли оформлено Виховну комісію, восени в Торонті започатковано від імені Виховної комісії „Виховний семінар для матерів”. Його очолила Леоніда Вертипорох.

Наші делегати М. Солонинка, М. Спольська і Л. Вертипорох взяли участь в IV. Конгресі Комітету Українців Канади, що відбувся 9—12 липня та в Святковій сесії Комітету Українців Канади з приводу 15-ліття існування. Саме на тому Конгресі Ліга Визволення України вступила в члени КУК, а тим самим наш Відділ став складовою організацією місцевого Відділу Комітету Українок Канади. Нашими відпоручницями стали: Леоніда Вертипорох і Марія Спольська, які брали участь у всіх засіданнях і працях Ж. КУК. В Академії з приводу 75-

ліття Жіночого Руху, що її влаштував Ж. КУК 28 грудня 1959 р. від імені нашої організації виступала Христина Болюбаш з рецитацією поеми Лесі Українки „Урвалося”. Також на Свято героїнь 28 лютого ми постаралися про чотири точки: а саме хор ОЖ ЛВУ „Чайка” виступив з трьома піснями, М. Волощак з деклямацією, квартет „Верховина” під дир. О. Глібович, „Плач Ярославни” у виконанні Оленки Гердан-Заклинської.

14 лютого 1960 р. влаштовано разом з Літературно-Мистецьким Клубом Літературний вечір письменниці Меланії Кравців. Пані М. Солонинка виявила життєвий шлях п-ї М. Кравців, пані М. Волощак і О. Басараб рецитували вірші авторки, а сама письменниця відчитала цікаву новелю „Дурний Федь”.

У березні у Святковій академії в честь Тараса Шевченка, що її влаштували Організації Визвольного Фронту, наші членкині взяли активну участь, з виступом хору „Чайка” та рецитацією пані М. Волощак включно. Далі члени брали участь через делегатів в нарадах Крайової конференції ЛВУ, що відбулася 2-3 січня 1960 р. Під проводом господ. референтки члени зайнялися прохарчуванням учасників тієї Крайової конференції.

До Комітету збірки на пам'ятник Тарасові Шевченкові делегатом від нашого Відділу призначено Марію Спольську. Наш Відділ дав з каси 50 дол.

Після чанахиди в сороковий день смерти бл. пам'яті Степана Бандери наші члени зайнялися збіркою на надгробний пам'ятник.

На цілі Суспільної Опіки влаштовувано ланцюгові збірки, чайки, а також члени самі оплачували пачки, які висилано до Німеччини, Польщі, Югославії і інших країв. Вислано 55 пачок, висилка яких коштувала близько 300 доларів. Крім того відвідувано хворих по шпиталях, немічних старців у старечих домах, обдаровуючи їх малими дарунками. Двічі відвідано умовохворих і влаштували для них Свят-Вечір. Відвідано дві вдови кол. членів СУМ, обдаровуючи їх малою грошовою допомогою.

Діти садочка під проводом садівничок пань Ст. Луцик і І. Проців виступили на Святі матері та Ялинці.

20 березня 1960 р. відбулися Звичайні загальні збори, на яких обрано Управу в такому складі: Марія Спольська — голова, інж. Леоніда Вертипорох — заступник, Маргарита Дикун — секретар, Ольга Чорній — касир, Ірина Безхлібник — культосвітня реф., Марія Негрич — імпр. реф., Сл. Одноріг — орг.

Частина членів і Управи ОЖ ЛВУ в Торонті. 1-й ряд сидять: О. Проць, К. Кравець, І. Безхлібник, О. Палі-
 сенко, Л. Вертигоров, М. Спольська (голова), Н. Вараниця, С. Кунник, М. Дикун, М. Негрич. 2-й ряд: О. Баса-
 раб, І. Кривинюк, С. Білик, Я. Інопко, А. Трефяк, К. В'їгус, С. Ярмолук, І. Проць, М. Колодій, О. Кутова, О.
 Чорній, О. Ясінська. 3-й ряд: Л. Волицька, М. Ваб'як, Л. Антонович, Я. Одноріг, О. Любка, Н. Якимів, Н.
 Андерст, С. Брездень, О. Думка, З. Шевчук (1960 р.)

реф., Ольга Проць — реф. садочка. До складу референтури суспільної опіки ввійшли: Климентина Кравець, Марія Баб'як і Ірина Проців, до господарської референтури: Євгенія Ярмолюк, Кат. Бігус і Яр. Гнопко.

Стан членів 74. Відбуто 11 засідань Управи та 7 ширших сходин, на яких прочитано і продискутовано обіжники Головної Управи, обговорено плян праці, і прослухано ряд рефератів, які в більшості були опрацьовані нашими членами: 1) „Значення свяченого” — Леоніда Вертипорох, 2) „Враження з поїздки по Італії” — Ір. Безхлібник, 3) „У 100-річчя народження Уляни Кравченко” — О. Бабій, 4) „Українська мати в боротьбі за душу дитини” — Н. Башук, 5) „Огляд жіночої преси” — Леоніда Вертипорох, 6) „Враження з перебування в Західній Україні” — Марія Дзядик, 7) „Модерне куховарство” — Ст. Пилівська.

Наше членство разом з Організаціями Визвольного Фронту взяло зорганізовану участь у спільному Свяченому, в Зеленосвятковій панахиді, в панахиді за Степана Бандеру, у вічу, на якому головним промовцем був голова Англо-Українського Т-ва Герберт з Англії, далі у Шевченківському святі, відзначенні 22 Січня 1918—1919 рр. Святі героїв, Святі УПА, Святі героїнь, що їх влаштував Комітет Українок Канади тощо.

Наші члени активно працювали в Комісіях СФУЖО, у Виховній — Л. Вертипорох та І. Кривинюк, Фінансовій — І. Кривинюк і О. Басараб, Сусп. опіки — М. Спольська і О. Палієнко. Відділ ОЖ ЛВУ співпрацював з СУМ і своїми членами допомагав у характері виховниць, а також у переведенні збірок.

Хор „Чайка” під головуванням пані Є. Ярмолюк і під диригентурою проф. Л. Туркевича брав участь у першому Симфонічному концерті в Мессей Гол, на якому хори співали першу дію „Купало”, „Кавказ” та інші пісні в супроводі симфонічної оркестри, двічі у „Майській ночі”, на Здвизі СУМ на „Веселці”, у Ст. Кетеринс, на святі Івана Мазепи. Осінню хор виступав тричі у виставі „Ой не ходи Грицю”, а далі у Зустрічі українців Америки і Канади, присвяченій пам'яті ген. Чупринки, на якій разом з іншими хорами виконано II дію опери „Купало”, у Святі героїв, Святі державности і самостійности, на „Святі героїнь”. Під диригентурою о. В. Жолкевича хор „Чайка” разом з іншими хорами взяв участь в концерті на пошану митрополита Андрея Шептицького. Окремо хор виїздив з власною програмою до Гамільтону та до Ошави.

Суспільна опіка під проводом пані К. Кравець, крім відві-

дин по шпиталях, відвідин старців у старечих домах, зокрема в час Свят з уладженням свяченого і Свят-вечора заопікувала-ся вдовами по членах СУМ з малими дітьми, обдаровуючи їх святковими харчовими пачками, а в часі Святомиколаївського вечора, що його влаштовувано для дітей садочка, запрошено 16 сиріт і обдаровано їх светрами, шкарпетками та солодощами. Розуміючи потреби залишенців в Європі: Бельгії, Німеччині і невідрадні положення українців в Польщі, зокрема студентів, вислано 63 пачки з одягом вагою около 1200 фунтів.

На господарському відтинку, що його очолювала пані Є. Ярмолук, при співучасті організацій УВФ влаштовано спільне Свячене в „Українському Домі”, до якого засіло понад 1000 учасників. Весь прибуток призначено на виховні цілі СУМ. На Зустрічі українців Америки і Канади членство працювало при буфеті. Окремо організовано три забави з буфетом для дорослих та Дитячу костюмову забаву з підвечірком, які були успішні.

Розуміючи потребу виховання наших найменших в українській духовості, кожна Управа старалася розв'язати проблему існування садочка. З великими зусиллями перебудовано приміщення садка. Ми дістали урядове дозволення на ведення садка, на жаль, батьки посилали дітей радше з матеріальних мотивів, як виховних. Фреквенція дітей була різна. Прийшлося доложити 500 доларів з каси ОЖ ЛВУ і субвенцію Кред. Спільки „Будучність” 250 дол. для „Дому Просвіти”.

Під проводом садівнички пані Ст. Луцик відбуто дві імпрези — Свято матері з виставкою „Слава моїй мамі” та „Гостину св. Миколая”, на якій діти пописувалися віршиками та пісеньками. Відтак дітей обдаровано подарунками. На Дитячій костюмовій забаві діти вивели „Дідову ріпку”.

Членство брало участь у збірках: на сусп. опіку зібрано — 220.50 дол., на пам'ятник Шевченкові — 48.50 дол., на Коляду — 68 дол., Писанку — 44.00 дол., СУМ — 12 дол. Улаштовувано „ланцюгові чайки” в користь Фінансової комісії СФУЖО — 85.00 дол.

26 лютого 1961 року відбулися Загальні Збори, на яких переобрано на голову пані М. Спольську та Управу, яка відтак уконститувалася наступно: замісник — Наталя Вараниця, секретар — Дарія Ємець, касир — О. Чорній, культ-освітня реф. — Ір. Кривинюк, орган. реф. — Маргарита Дикун, госп. референтка — Є. Ярмолук, Кат. Притула, К. Кравець і М. Баб'як — суспільна опіка (Торонто), Ір. Безхлібник, Томків, М. Грабов-

ська (поза Канадою). Контрольна Комісія: Ст. Куник, Сл. Одноріг, Л. Волицька. Товариський Суд: інж. О. Палієнко, Кат. Бігус, С. Білик, делегатки до Ж. КУК — І. Кривинюк і М. Спольська, крім того обрано окремих Комітет для справ садочка.

Відбуто 14 засідань Управи, 9 ширших сходин, крім цього одні святкові сходини з Відділом ЛВУ, присвячені 100-им роковинам Т. Шевченка, від імені нашого Відділу Меланія Кравців відчитала реферат „Веде нас дух Шевченка”, М. Волощак віддеклямувала „Сон”, а пані Г. Франко-Ключко після вступного слова прочитала реферат Івана Франка „На роковини Т. Шевченка”, якого письменник прочитав ще в 1903 році у Львові. Двоє ширших сходин з Відділом ЛВУ: на одних ред. О. Матла представив документальні дані про вбивство польського комісара поліції членом ОУН Ю. Березинським та насвітлив його постать. Другі, жалобні, 5. XII. 1961 р., присвячені бл. пам'яті Меланії Кравців, на яких пані З. Мосійчук виголосила доповідь про життя Покійної і поділилася своїми споминами, Хр. Солонинка відчитала новелю Покійної „Ліс”, а М. Волощак вірш „Україна”.

На Літ-вечорі, влаштованім разом з Літературно-Мистецьким Клубом на пошану Уляни Кравченко, від імені нашої організації пані М. Дзядик прочитала реферат про життя поетеси, пані Ст. Гурко відчитала кілька віршів, а панна Хр. Солонинка відчитала дві новелі.

На ширших сходах прочитано такі відчити: 1) „Уляна Кравченко” — пані Н. Вараниця, з доповненнями особистих переживань пані М. Дзядик. 2) „Жінки в житті і творчості Тараса Шевченка” — Я. Іванчук, 3) „Марія Заньковецька” — Н. Вараниця, 4) „Українські жіночі організації” — І. Стратієнко, 4) „Спомини з перебування в УПА” — Теофіля Федорів, 5) „Українські різдвяні звичаї” — Леоніда Вертипорох, 6) „Українознавство необхідний чинник у вихованні позитивного українця” — мгр. О. Копач (з матеріалів Виховного Семінару СФУЖО).

Крім праці внутрі організації наше членство брало участь у різних імпрезах загальногромадського і культурного характеру. В протестаційному вічу проти вбивства Москвою Степана Бандери наші члени взяли участь разом з членами Відділу ЛВУ.

1961 рік був призначений святкуванням 100-ліття від дня смерті Т. Шевченка. Наші члени активно включились у свят-

Діти на костюмовій забаві (Горобчики).

кування в Торонті, зокрема в програму Зустрічі українців Америки і Канади, 24—25 червня 1961 р., присвяченій 100-літтю смерті Т. Шевченка і 20-річчю Акту Української Державности 30 червня 1941 р. Управа вислала пані: М. Солонинку, Н. Вараницю і Л. Вертипорох в характері представників на святкування і відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпезі. Також наші делегати під проводом пані Ір. Кривинюк їздили на відкриття пам'ятника Лесі Українки в Клівленді, де їй зложено привіт і квіти.

В підготовці трьох вечорів, які влаштувало СФУЖО, наші члени брали участь в зустрічі з панею Вокер, яка звітувала про Світовий Жіночий Конгрес в Істамбулі, в якому вона брала участь, у зустрічі з І. Павликовською, яка звітувала про Конгрес в Дабліні (Ірляндія) та свою поїздку по Європі і в концерті на пошану першої голови СФУЖО сен. О. Кисілевської, яким дуже успішно займалася п-ні М. Кравців-Барабаш. Також у підготовці „Свята героїнь”, що його організував Ж. КУК брали участь наші представники І. Кривинюк — замісник голови і О. Кутова — секретар Ж. КУК, а пані М. Волощак виступила з деклямацією.

Перед Великодніми святами влаштовано курс писанок для членів під проводом о. Ілієва.

Коли Об'єднання Українських Педагогів проголосило кон-

курс за першість красномовства, наша Управа закупила два примірники „Кобзаря” за редакцією проф. В. Сімовича і передала один до диспозиції ОУПК, а другий для першуна Курсів Українознавства ім. Ю. Липи, що такий конкурс також влаштували. Закуплено один примірник Археології України д-ра Я. Пастернака і передано до Архіву-музею. Також Управа жертвувала 100 доларів на видрукування „Довідника про Україну”.

У тісній співпраці з організаціями Українського Визвольного Фронту Управа вдержувала і допомагала у збіркових акціях, як Коляда, Писанка, Визвольний Фонд, пресфонд „Гомону України”, що дали 529.40 дол. Передано 200 дол. Осередкові СУМ на виховні цілі.

Наші члени активно співпрацювали в Комісіях СФУЖО. Влаштовано „чай” з мистецькою програмою і прибуток в сумі 55.00 доларів передано на рахунок Фінансової комісії СФУЖО.

Група пань Суспільної Опіки відвідувала хворих по шпиталях, яким старалися дати моральну і деяку грошову допомогу. Опікувалися старцями, зокрема відвідували їх в час свят. Вислано до Німеччини і Польщі 46 пачок з уживаним одягом (920 фунтів ваги), листів-пачок по три хустини в Україну, грошові допомоги (50 дол. різдвяний дарунок для Сарселю) — разом на суму 562.00 доларів. Також стали тісніше співпрацювати з Фондом Допомоги Канади. Нашим представником туди стала пані К. Кравець.

У плані господарсько-імпрезового сектору відбуто дві забави для дорослих. Далі влаштовано спільно Свячене з братніми організаціями, а весь прибуток передано в користування СУМ-ові на виховні цілі. Приготовлено підвечірок для дітей в час Костюмової забави. Також члени влаштували „ланцюгові чайки” з метою зібрати фонди для потребуючих.

У величавому концерті з нагоди 100-ліття від дня смерті Т. Шевченка, який відбувся в Мессей Гол, хор ОЖ ЛВУ „Чайка” взяв участь разом з іншими хорами міста Торонта при співучасті симфонічної оркестри під дир, проф. Лева Туркевича. На цьому концерті вперше виконано Кантату Стеценка, а на XIII Зустрічі українців Канади і Америки виконано вперше III дію з опери „Купало”. З причини тяжкої недуги і смерті проф. Лева Туркевича 5 листопада 1960 р. праця хору припинилася. В половині грудня хор перебрав диригент Ю. Головка. Хор узяв участь у Святі державности, що відбулося в січні 1962 р. в Мессей Гол.

В травні відбулося „Свято матері”, на якому святкову до-

Гостина св. Миколая. З лівого боку стоїть садівничка О. Заплітна, з правого — М. Спольська — голова Відділу ОЖ.

повідь виголосила реф. садка пані Ір. Цьонка. Діти пописувалися віршиками і співами. Імпреду закінчено при склянці чаю разом з батьками. На Дитячій костюмовій забаві діти в строях горобчиків, танцюючи танок пташків, а відтак в строях очайдушків-добродушків виконали відповідний танок. Строї вшила садівничка пані О. Заплітна спільно з членами садочкового комітету — М. Дзядик, М. Петрів, Хр. Романів. Відтак садівничка О. Заплітна приготувала сценку „Гостина св. о. Миколая”. Діти крім подарунків від своїх ближніх одержали від Управи ОЖ ЛВУ малі пакуночки з солодким, а також садок дістав 2 пари санків.

Мимо статей на виховні теми з заохочуваннями посилати дітей до цілоденного садочка, фреквенція дітей не була задовільна, щоб можна було оплатити кошти вдержання. З каси Відділу дано субвенцію в сумі 520 дол., кооператива „Будучність” — 250 дол., а „Дім Просвіти” — 25 дол.

Число членів зросло до 82, померла письменниця Меланія Кравців — визначний член нашого Відділу.

На звичайних Загальних Зборах, що відбулися 18 березня 1962 р. обрано на голову інж. Леоніду Вертипорох та Управу у такому складі: замісник голови — М. Негрич, секретар — М. Петрів, касир — Л. Волицька, член управи — А. Пасіка, культ.

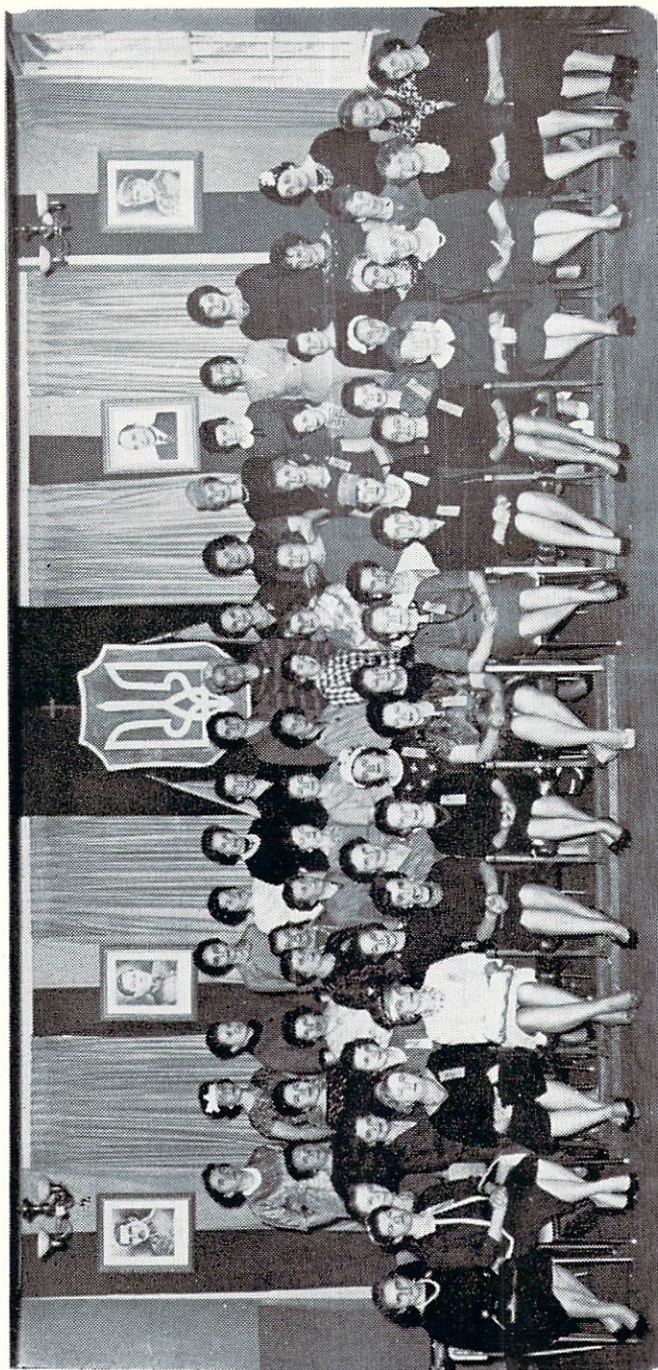
освіт. реф. — Ір. Безхлібник, реф-ти сусп. опіки — М. Дзядик, О. Палієнко, О. Ясінська, М. Грабовська, А. Пекельна, госп. реф. Ю. Оробко і М. Баб'як, вих. реф. — І. Цьонка, О. Проць і М. Дикун. Суд: Ст. Куник, Ір. Кривинюк, Сл. Одноріг, делегати до Ж. КУК — Ол. Кутова і Ол. Чорній. Контрольна Комісія: Н. Вараниця, — голова, М. Спольська і Ол. Чорній — члени, голова хору „Чайка” — Н. Якимів.

Членство Відділу збільшилося до 90 членів. Упродовж року померли два члени: Ольга Басараб, одна з основників Відділу, та Н. Якимів — голова хору „Чайка”, після її смерти на голову хору обрано пані Л. Склепкович.

Відбуто 8 засідань Управи і 9 ширших сходин, на яких, крім звітів, плянувань і прочитання обіжників Головної Управи, зачитано доповіді: „Українська молодь і українська мова” — Т. Горохович (з матеріалів Виховного Семінару СФУЖО), „Любов Стефаника до мами” — п. С. Фодчук, а виїмки з творів читали п-і М. Негрич і М. Петрів, „Як вживати заморожені харчові продукти” — Ст. Пилявська, „Спомини учасниці УПА” — п-ні Ф. Федорів, „Микола Лисенко і українська пісня” — проф. С. Фодчук, „Геройство наших жінок в Україні” — М. Солонинка, „Українські жіночі організації в Канаді” — Л. Вертипорох. На сходинах спільно з Відділом ЛВУ — „Як загинув комісар польської поліції Чеховський” — О. Матла, крім того відмічено на ширших сходинах довшими згадками померлих членів Н. Якимів і Ольгу Басараб. Членство взяло численну участь в похоронах, а надгробні слова виголосили п-ні Т. Шимко і Марта Кравців-Барабаш, що згодом були опубліковані в „Гомоні України”.

З імпрез влаштовано „Передсвяточний чай” з мистецькою програмою, в якій взяли участь: пані Маркіяна Дубляниця-Гузар, С. Білик, пара танцюристів — Н. Вігушинська і І. Томків та п. Зенон Лавришин (форт. сольо.)

20 січня влаштовано Академію для звеличання 100-річчя народження Ольги Кобилянської: Слово з коротким життєписом сказала Л. Вертипорох, святкову доповідь мала пані І. Безхлібник, уривок з повісти „Земля” прочитала пані А. Стебельська, сольоспів виконала Стефа Федчук, форт. сольо З. Кучменда, тріо — Н. Тарновецька, О. Падик, Л. Склепкович та хор „Чайка” під диригентурою Л. Яблонського відспівали ряд пісень в форт. супроводі пані М. Кравців-Барабаш та струнної оркестри. Про цей Святковий вечір були прихильні звідомлення в трьох українських торонтських тижневиках — „Гомін

Жіноча Сесія в 10-тиліття Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті (9. Крайова Конференція ЛВУ 7 квітня 1962 року).
Сидять зліва: М. Дзядик, М. Сологицька, інж. Л. Вертигорух — голова Відділу ОЖ ЛВУ-Торонто, М. Кохановська, Ір. Кривинюк, О. Кутова, С. Сагаш, М. Солоника — голова Ц. ОЖ. ЛВУ, М. Спольська, М. Барабаш, С. Кунник, Н. Вараниця, інж. О. Палієнко, К. Вігус.

України”, „Наша Мета” і „Вільне Слово”, а також частина була взята на ленту і передана до широкого відома на радіо-програмі „Пісня України”

Членство взяло чисельну участь у всіх імпрезах і святкових сходах, що їх влаштував Відділ ЛВУ, О.СУМ чи КУК (22 січня) для вшанування поляглих під Крутами, в Жалобній панахиді за св. п. Ст. Бандеру, а також на ширшому зібранні, на якому д-р Р. Малащук поділився своїми враженнями з процесу у Карльсруге.

Через делегатів брали участь в Крайовій Конференції ЛВУ 7—8 квітня, на якій пані Н. Вараниця виголосила доповідь з приводу 10-ліття ОЖ ЛВУ „Працюємо для перемоги правди”. На жіночій Сесії пані Марія Спольська подала короткий огляд 10-літньої праці Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті, на Святковому бенкеті в Кінг Едвард готелі, з цього приводу виступив хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під керуванням диригента Ю. Головка і відспівав в новій обробці декілька народніх пісень.

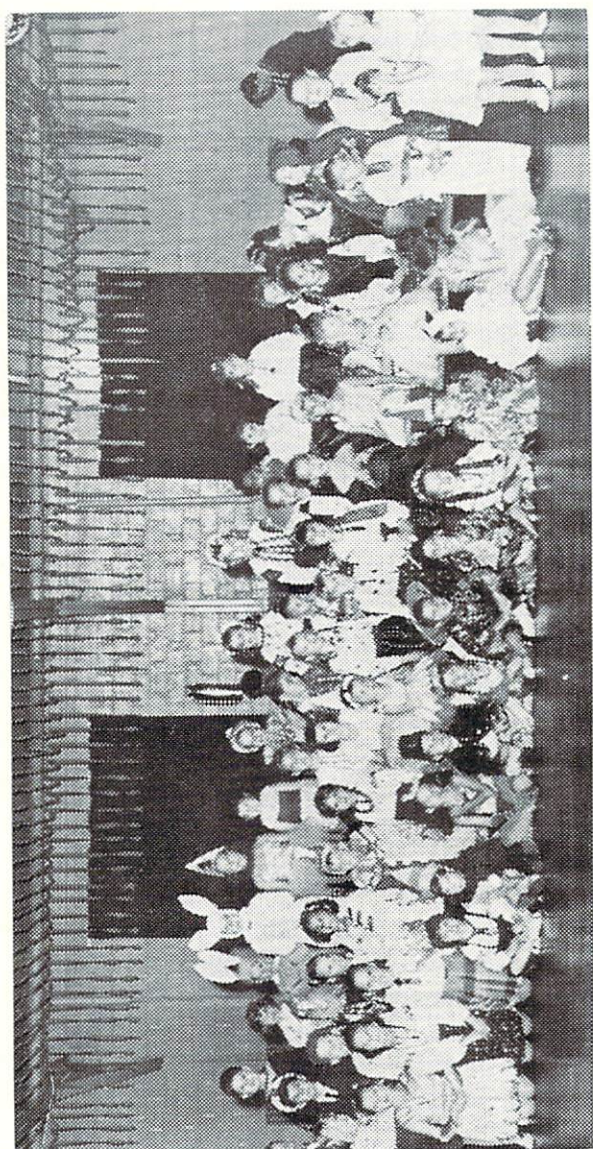
Ми також взяли участь у Конвенції КУК і Сесії Комітету Українок Канади, що відбулися в липні в Вінніпезі. Делегаткою від Відділу була голова Л. Вертипорох.

В грудні 1962 р. відбулася в Торонті Конференція членів Управи, референтів та членів Комісії СФУЖО з приводу 15-річчя існування. У ній взяли участь наші члени: М. Солонинка (член управи СФУЖО), М. Спольська, Ір. Кривинюк, Л. Вертипорох (члени Комісії СФУЖО), також і наш Відділ вгощав делегаток один день (снідання, обід і вечерея), якими займалися наші члени Ст. Пилявська, М. Грабовська і Л. Вертипорох.

Хоч кількість дітей в цілоденному садку зменшилася і не було фондів в касі Відділу на дотації, бо не можна було влаштувати забав, що були поважним джерелом придбання фондів, то члени приходили і жертвовно помагали садівничці пані А. Пасіці у виховній ділянці та господарській: пані Н. Вараниця, Л. Вертипорох, М. Дикун, І. Проць, а сад. реф. Ір. Цьонка жертвувала безкоштовно свою однотижневу відпустку і займалася дітьми як виховниця в час річної відпустки садівнички.

Вдалося зорганізувати Суботню Світлицю-садок, фреквенція дітей була задовільна. Виховною ділянкою зайнялися вчительки І. Лещинин і Пасіка, господарською і організаційною: А. Пекельна і Л. Вертипорох.

Для дітей садочка і світлиці влаштовано „Свято матері” з пописами дітей, чайком для матерів і обдаруванням їх трояндами. Осінню влаштовано традиційну Дитячу забаву з під-

Костюмова дитяча забава.

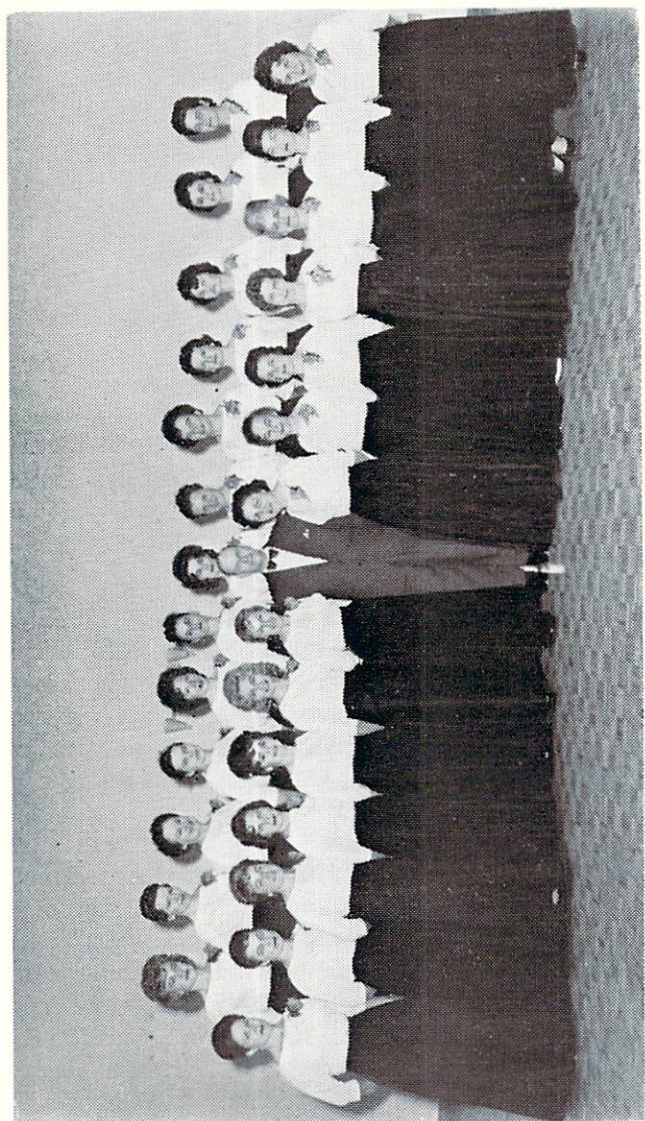
Свято матері в Садку. Зліва Ірина Цьонка — реф. садка, О. Проць, О. Заплітна, зправа інж. Леоніда Вертипорох — голова

вечірком під проводом пані М. Спольської, а відтак діти вітали св. Миколая, який їх обдарував гарними подарунками.

У вересні 1962 р. диригентуру хору „Чайка” перебрав Леонід Яблонський. Хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під диригентурою Леоніда Ябця-Яблонського в супроводі камерної оркестри виступив на концерті на пошану О. Кобилянської та на Святі героїнь, що їх влаштував Ж. КУК. На Загальних Зборах хору „Чайка” 22. 2. обрано п-ні Ніну Тарновецьку головою, Л. Склепкович замісником, а членами Управи Л. Антонович, Є. Ярмолюк і К. Федик.

Продовжувано на цілі Сусп. Опіки „Ланцюгові чайки” та започатковано передсвяточний продаж великоднього печива, що його зготували і подарували члени. Зібрано на писанку і коляду 309.75 дол. і передано до Гол. Управи Ліги, зібрано на Суспільну опіку 501. 42 дол., а видано 375 дол., дано на „Чорноморський Дім” у Сент Кетеринс 25 дол., на прапор ЛВУ в Торонті — 25 дол. призначено на видання книжки про Ст. Бандеру 25 дол., на кошти процесу призначено 25 дол. З нагоди посвячення будинку Рідної Школи при „Українському Домі” вручено 100 дол.

Суспільна референтура під проводом пані М. Дзядик зібрала і вислала 25 посилок з уживаним одягом до Німеччини і Югославії, дві посилки з хустками в Україну, три грошові

Хор „Чайка”. Диригент Леонід Яблонський.

Частина Управи ОЖ ЛВУ-Торонто з 1963 р. *1. ряд зліва:* М. Грабовська, Ю. Оробко, Н. Вараниця, інж. Л. Вертипорох — голова, інж. О. Палієнко, К. Бігус, *стоять:* М. Баб'як, А. Пітик, О. Проць, Л. Антонович, А. Пекельна, П. Макар.

святкові подарунки у формі допомоги вечірній Школі в Куфштайні, в тім році, як в інших вислано 135 дол. Наші члени взяли участь під проводом пані М. Дикун, дел. до ФДК в збірці „Тег Дей” і зібрали 208 доларів. Відвідувано хворих по шпиталях і обдаровувано їх малими дарунками та старших осіб у Домах старців на Крісті і Ст. Клер, передусім з приводу свят.

Під час Крайової Конференції ЛВУ під проводом госп. референтки пані Ю. Оробко і М. Дзядик приготовано обіди. 30 жовтня приготовано обід-поминки в пам'ять нашої членки Олі Басараб. Поминки робили члени хорів „Арфа” і „Чайка”. Деякі з них були членами ОЖ ЛВУ. 11 листопада приготовано і подано дітям підвечірок. Під керуванням пані Є. Ярмлюк зготовлено обід у зв'язку з 10-літтям Кредитової Спілки „Будучність”, а далі закуски і печиво на „Чайний вечір”. Під проводом пані А. Пендзей приготовлено вечерю на Щедрий вечір з призначенням на виховні цілі Ю. СУМ. Під проводом пані Є. Ярмлюк приготовлено Святковий обід-бенкет на 300 осіб на відкриття Рідної Школи при „Українському Домі”.

Закуплено „Кобзар” Т. Шевченка за ред. проф. В. Сімо-

Суботня Світлиця: А. Пасіка — виховниця, інж. Л. Вертипорох — голова ОЖ ЛВУ-Торонто, А. Пекельна — референт садку, А. Пітик — секр. ОЖ ЛВУ-Торонто.

вича, „Вибране” Ганни Мандрики і „Сонг оф Даркнес” і все те передано до Архіву-музею ім. Ст. Бандери.

На Звичайних Загальних Зборах 10 березня 1963 р. переобрано пані Л. Вертипорох на голову та обрано Управу: Замісник голови — Н. Вараниця, секретар — А. Пітик, касир — О. Чорній, вільний член — Л. Антонович, культ-освітня реф. — Ір. Цьонка і О. Проць, суспільна опіка — М. Дзядик, інж. О. Палієнко, М. Грабовська, К. Бігус, а пані М. Дикун представниця до Суспільної Служби Українців Канади, реф. світлиці-садка — А. Пекельна, госп. реф. — М. Баб'як, Ю. Оробко і Т. Макар, Контрольна Комісія: І. Кривинюк, інж. Ір. Дейчаківська, Суд — Л. Волицька, О. Заплітна, Сл. Одноріг. Представниці до Комітету Українок Канади: інж. Л. Вертипорох, інж. О. Палієнко, М. Грабовська, до управи „Українського Дому” — інж. Л. Вертипорох.

Відділ нараховував 90 членів. Відбуто 10 засідань Управи та 10 ширших сходин, на яких крім організаційних справ зачитано і прослухано реферати з різної тематики: 1) „Життєвий шлях О. Кульчицької”, особисті спомини передала М. Дзядик, 2) „Українська мати в часі голоду” — Ір. Цьонка, 3) На ширших святкових сходинах 22 вересня 1963 р. опрацювала і прочитала Ір. Цьонка „Життя і творчість Лесі Українки”, А.

Пітик прочитала з рукопису сестри Лесі Українки пані О. Кривинюк „Батько Лесі Українки”, а пані М. Дикун прочитала з творів Лесі Українки „Слово, чом ти не твердая криця” і „Контра спем сперо”, 4) 29 жовтня „Наймолодші літа Лесі від 9—13 року життя” з хронології життя Лесі Українки прочитала С. Білик, 5) „Листопадові дні” з доповненням власних переживань в тому часі — К. Бігус, 6) „15-ліття СФУЖО” — Н. Пазуняк, 7) „Національна свідомість і несвідомість української еміграції” — проф. С. Фодчук, 8) „Культ Т. Шевченка” — Ір. Цьонка, 9) „Його слово — полум'я” — Дмитро Штокало, 10) „Воно знова оживає” — сценка на одну дію з рукопису Ольги Мак — прочитала З. Шевчук.

2 червня хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під диригентурою Л. Яблонського й при співучасті струнної оркестри дав успішний самостійний „Весняний концерт”, прибуток з якого призначено на придбання строїв для хору. Хор „Чайка” виступив на Академії з приводу 50-річчя смерті Лесі Українки та на Святі героїнь, що його влаштував Ж. КУК та в мистецькій частині „Ювілейних днів” для вшанування 15-ліття СФУЖО 5 квітня 1963 р. Хор також виїжджав до Гамільтону, де виступав на Академії на пошану Лесі Українки, що її влаштувало місцеве ОЖ ЛВУ. Хор набув прекрасні стилізовані строї за проектом мистця Мирона Левицького.

Дитячий цілоденний садок перестав існувати при 140 Бетирст з причини нестачі приміщення та дітей, а за те Суботня дитяча світлиця зорганізована головою Відділу, перепроваджена до Українського Дому 83 Крісті, тут гарно розвинулася під проводом садівничок Ів. Лещишин і М. Пасіки. Діти перебували кожної суботи від 10 рано до 2 по полудні, де бавились і навчались українських ігор і пісень. За Садок відповідала реф. А. Пекельна, яка з посвятою дбала про нього. У квітні влаштовано Свячене для дітей і батьків, на якому голова Відділу Л. Вертипорох прочитала реферат „Плекання традицій у вихованні дівчорі”. Діти пописувалися гаївками та малими сценками великоднього характеру. Відтак влаштовано „Свято матері”, осінню Дитячу костюмову забаву під проводом пані А. Пекельної, яка розказала дітям гарну казку, а іншу актор А. Ільків. Діти пописувалися своїми вмільостями на „Гостині св. Миколая”.

На фонд Суспільної опіки видрукувано базарові книжечки з виграшами, які подарували українські підприємці. Їх через пів року продавали наші члени, відтак під керівництвом пань

Дитяча костюмова забава.

Є. Ярмолюк і А. Пекельної влаштовано три чайні вечори, на яких крім базарових книжечок, розіграно фанти, що їх придбано окремо. Влаштовано „Товариський чай” з мистецькою програмою, в якій взяли участь Н. Тарновецька і О. Ралько — дует, В. Довганюк — веселий монолог, також Ніна Тарновецька прочитала декілька своїх власних віршів. Прибуток з передсвяточну продажу печива, що його дарували члени, передано на фонд суспільної опіки, також наші члени переводили грошові збірки при всяких нагодах. (Ювілеях, несподіванках, уродинах тощо.)

Вислано 14 посилок з уживаним одягом до Польщі і Австрії, також хустини і светри на подані адреси на Сибір.

Надалі патронуючи українській школі в Куфштайні, висилано щомісячно по 15 доларів і дотації на свята і вакації. Висилано по 5 дол. місячно одній студентці в Польщі на докінчення студій, та передано окрему одежеву посилку. Вислано 5 дол. до Парижу у Франції, 10 дол. для жіночої організації в Бельгії, а 50 дол. передано на цілі Сусп. Опіки при Централі ОЖ ЛВУ. В постійній опіці ми мали два будинки для старших, в яких живуть наші люди. Ми продовжували відвідувати також невилічимо хворих та інших хворих і немічних. Співпрацювали з Суспільною Службою Українців Канади, що її очолював мгр. М. Охримович, а де пані М. Дикун була членом управи. Наші відпоручниці інж. О. Палієнко і М. Грабовська брали участь у засіданнях і нарадах ССУК. Члени взяли участь у збірці „Тег Дей” і зібрали 284.84 дол.

Ми підтримували збіркові акції Гол. Управи ЛВУ, на писанку і коляду зібрано 268 дол., на Фонд видання творів Д. Донцова 206 дол., на Фонд видання збірки творів Лесі Українки англійською мовою, що його започаткувала Централь Комітету Українок Канади, зібрано 122 долари. Окремо призначено 50 дол. на Видавничий фонд К. НТШ.

У посвяченні Дому ім. Т. Шевченка в Нью-Торонті взяла участь пані Н. Вараниця (замісник голови) і зложила від нас даток 25 дол. При посвяченні прапора УПА зложено 10 дол. Культосвітня реф. пані І. Цьонка офіційно заступала наш Відділ на Зустрічі українців Канади і Америки на „Веселці”, І. Чорній на Ювілейному бенкеті дивізійників, а А. Пекельна на ювілею о. Я. Бенеша.

Голова Управи Відділу Л. Вертипорох брала участь у ювілейному принятті проф. Завадовича, у градаційному обіді Курсів українознавства ім. Ю. Липи, у відміченні 15-літнього

Делегатки і частина Управи Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті на Провінційному з'їзді. Друга зліва: інж. Л. Вертипорох — голова Відділу ОЖ ЛВУ-Торонто, шоста зліва: М. Солонинка — голова Централі ОЖ ЛВУ (1963 р.)

ювілею Осередку СУМ, у відкритті школи при церкві св. Миколая, де зложено даток 25 дол., у відкритті будинку-пансіону для старших, на який жертвовано 25 дол. Також взяли участь у Провінційному з'їзді ЛВУ і ОЖ ЛВУ у Ст. Кетеринс, де й проводила Сесією ОЖ ЛВУ.

Членство взяло численну участь в 15-літньому ювілеї СФУЖО, що його було організовано від імені жіночих організацій-членів СФУЖО (ОУК, ЛУКЖ, ОЖ ЛВУ). Організацію святкувань очолювала Марія Солонинка, а мистецьку частину М. Кравців-Барабаш, в якій виступив також ОЖ хор „Чайка” під диригентурою Л. Яблонського.

Наш Відділ був господарем, 26—27 жовтня, Провінційного з'їзду ОЖ ЛВУ, на яким, крім звіту голови, прочитано три доповіді: Марта Кравців-Барабаш з виховної тематики, Ір. Кривинюк — „Правильний український одяг” і Н. Вараниця — „У 50-ліття смерті Лесі Українки”.

На господарському відтинку: пані Н. Вараниця і М. Дзядик спекли 50 бабок для передсвяткового продажу печива, приготовано „Свячене” для дітей і батьків Світлиці та підвечірок в часі Осінньої забави. На Зустріччі українців Америки і Канади, що відбулася на „Веселці”, наші члени зайнялися заготуванням обідів та закусок та їх продажем упродовж двох днів. Приготовлено обід, вечерю і закуски в час Провінційного з'їзду ОЖ ЛВУ.

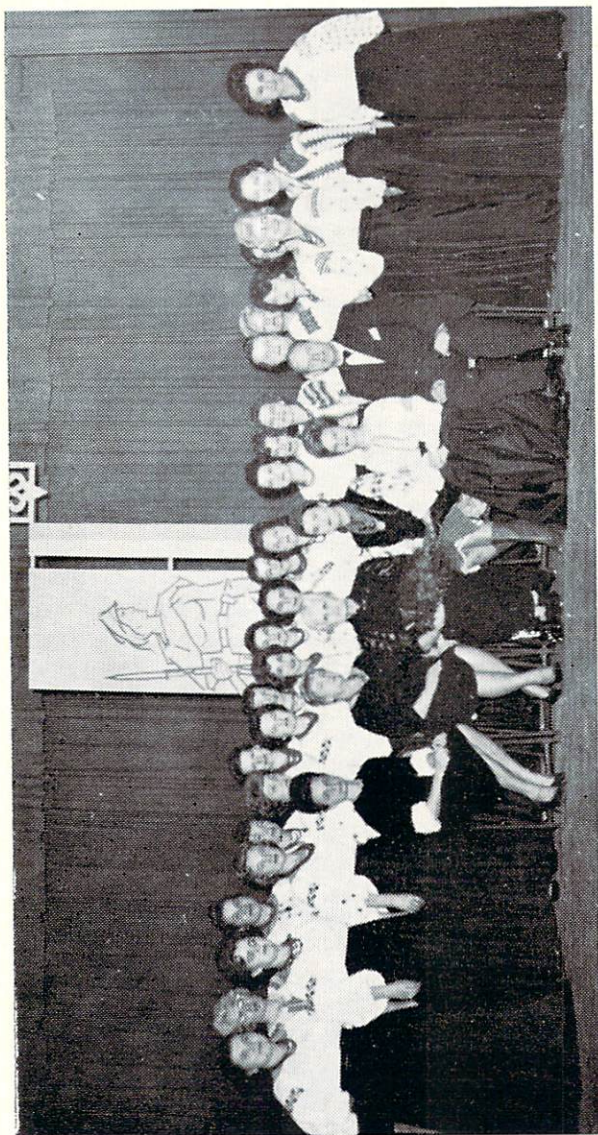

Проголошення Тижня культури і Українського дня з приводу Свята державности в Ситі Гол за урядування мейора Саммервила. Зправа: д-р М. Мицик — голова КУК-Торонто, Оленка Глібович, Саммервил — мейор міста-Торонто, інж. Л. Вертипорох — голова Жіночого КУК, д-р М. Кушпета (1963 р.)

З перенесенням домівки садка з вул. Бетирст ч. 140 на вул. Крісті ч. 83 до „Українського Дому” треба було влаштувати кімнату. Закуплено занавіси на вікна за 120 дол., стіл і 30 крісел за 200 доларів, також уживане піано за 300 дол. для ужитку садка і хору.

Особливо наша співпраця пожвавилася з іншими жіночими і чоловічими організаціями міста Торонто, коли то за ротаційною системою для нашого Відділу припало очолювання Відділу Комітету Українок Канади. Головою стала наш делегат інж. Л. Вертипорох, членом Контрольної Комісії інж. О. Палієнко, членом реф. сусп. опіки М. Грабовська.

За почином голови зорганізовано Виставку образотворчих праць мисткині Дарії Кравців-Ємець з чайним прийняттям, на якому вильосовано один образ, чим підкріплено фінанси Ж. КУК. На заклик Централі Ж. КУК при допомозі жіночих організацій переведено в Торонті успішну збірку на видання деяких творів Лесі Українки англійською мовою, яка разом з прибутком з Академії на пошану 50-ліття смерті Лесі Українки принесла понад 1000 дол. Цю суму передано до Централі

Хор „Чайка” на Святі героїні-воєнка. В першому ряді зправа: диригент Леонід Яблонський, мтр. Христя Боллобаш, М. Дубляниця-Гузар, Ганна Дмитерко-Ратич, інж. Л. Верлипорох — голова ОЖ ЛВУ-Торонто, Марта Кравців-Барабаш (1964 р.)

Ж. КУК у Вінніпезі (члени нашого Відділу зібрали 122 дол.). Також наш хор „Чайка” взяв участь в цій Академії, за старанням управи нашого Відділу була рецитація Хр. Болюбаш, піано-сольо О. Бризгун-Соколик та сольоспів Л. Ганущак, при фортепіяні Голинська.

Голова Ж. КУК була рівночасно членом Управи місцевого Відд. КУК і належала до мистецької комісії для влаштування виставки „Українського тижня”, разом з мейором Самервілом відкривала виставку і була учасницею проголошення „Тижня української культури” та проголошення Українського дня з приводу Свята державности в Сіті Гол. До мистецької комісії „Українського тижня” належала також пані М. Спольська, що відповідала за дижури на Виставці, а наші представниці до Ж. КУК пані інж. О. Палієнко та М. Грабовська і інші члени помагали при влаштуванні „Чайного прийняття” для гостей при відкритті Виставки образотворчого і народнього мистецтва. Наше членство взяло численну участь у всіх імпрезах „Українського тижня” і на Святі державности.

У зв'язку 50-ліття оснування формації УСС, в якій жінки були вояками нарівні з чоловіками, влаштовано „Свято героїні-вояка”, що з крісом в руках боролася за визволення українського народу з московської неволі. Запрошено на головного промовця паню Ганну Дмитерко-Ратич, живого свідка і учасницю боїв. Від нашого імені виступали: хор „Чайка” під диригентурою Л. Яблонського, зі співом Ір. Черняк, рецитацією Хр. Болюбаш. Напередодні святкового вечора влаштовано Зустріч з вечерою з достойною гостю і представницями жіночих організацій, згуртованих у Комітеті Українок Канади, та головами Централі ОУК Ст. Савчук, Централі ОЖ ЛВУ М. Солонинкою, епар. Управи ЛУКЖ К. Гарасевич.

Звичайні Загальні Збори ОЖ ЛВУ відбулися дня 12 квітня 1964 року, на них переобрано інж. Леоніду Вертипорох на голову, та членів Управи, які перейняли такі діловодства: замісник голови — інж. О. Палієнко, секретар — М. Грабовська, касир — О. Чорній, заст. касира — З. Шевчук, сусп. опіка — К. Кравець, М. Притула, І. Петришин, О. Ясінська до ССУК, реф. імпр. — Є. Ярмолюк, госп. реф. — Н. Савчишин, К. Бігус, Ст. Брездень, реф. Дитячої Світлиці — М. Мамалига, Ю. Оробко і А. Пекельна, Музей — М. Малащук, Є. Ярмолюк, Суд — А. Туркевич, М. Космина, М. Крижанівська, зв'язкова до хору „Чайка” — Н. Андерст, Контрольна Комісія: Н. Вараниця,

Слава Стецько.

Ір. Кривинюк, О. Гуменюк, представниці до Ж. КУК — Л. Вертипорох, інж. О. Палієнко, М. Грабовська.

Відбулося 7 засідань управи і 8 ширших сходин, у тому двоє з місцевим відділом ЛВУ, на одних сходинах з згадкою про ненадійно померлого покійного члена Головної Управи Володимира Дейчаківського. Далі влаштовано дві зустрічі разом з Відділом ЛВУ зі склянкою чаю і солодким.

Пані Сл. Стецько поділилася враженнями з Конференції АБН на Формозі та своєї поїздки до Японії. При тому зібрано 50 дол. на роботу АБН, а Відділ окремо жертвував 25 дол.

Пані Ісидора Косач-Борисова прочитала спомин зі свого життя і сестри Лесі Українки та маловідоме оповідання Олени Пчілки „Забавовий вечір”.

На звичайних сходинах, крім біжучих справ і актуальних організаційних, прослухано такі доповіді: 1) „Наші позиції му-

сять бути виразні” — ред. І. Вараниця, 2) „Про жіночу секцію при „Просвіті” в Буенос-Айресі, Аргентина” та „Мої 4 роки на засланні в Сибірі” — п-ні М. Пальчук, 3) „Нинішня Німеччина та наші залишенці” — Катря Гарасевич, 4) „Українська жінка в ОУН” — ред. О. Матла, 5) „Громадська і письменницька діяльність Олени Пчілки у 35-ліття смерті” — Л. Вертипорох, 6) „Мистецтво лікування на Україні” — А. Стебельська.

Референтуру Суспільної опіки ОЖ ЛВУ успішно вели пані К. Кравець, К. Притула, Петришин і О. Ясінська. Вислано 12 пачок до Польщі, та кілька посилок в Україну. В Торонті відвідували хворих по шпиталях і опікувалися нашими людьми в Домі Старців та невилічимо хворими. Відділ посилав і цього року стипендію в сумі 5 доларів щомісячно одній українській студентці на студії в Польщі, дано 50 дол. допомоги на докінчення студій українознавства в Оттавському університеті одній студентці в Торонті. На Фонд суспільної опіки влаштовувано „чайки”, збірки при всяких нагодах, також при тому збирано й пожертви на пресфонд „Гомону України”, Ю.СУМ тощо. Члени перевели успішно збірки на коляду і писанку 496.29 дол. на пропагандивно-видавничі завдання Гол. Управи ЛВУ і брали участь в „Тег Дей”, що його рік-річно влаштовує ССУК.

Світлицею-садком опікувалися пані А. Пекельна, М. Мамалига і Ю. Оробко. Фреквенція дітей була задовільна, діти бавилися і навчалися під проводом двох учительок — Ів. Лецишин і А. Пасіки. Діти пописувалися своїм вмінням на різних імпрезах — „Свято матері”, „Гостина св. Миколая”, „Ялинці”, виводили таївки на „Свяченому”, зокрема в час відкриття пам’ятника у Вашингтоні відсвятковано ювілей 150-річчя народження Т. Шевченка. Як звичайно, діти виступали на Дитячій костюмовій забаві, на якій деякі були нагороджені за гарні строї.

Господарська референтура разом з іншими членами приготувляли „чайки” і підвечірки для дітей, два буфети на забаву. Одна з них відбулася разом з Відділом ЛВУ. Також помагали в приготуванні „чаїв”, що їх влаштовував місцевий Ж. КУК: з приводу зустрічі з головою Централі Ж. КУК п-нею Н. Башук, „20-ліття Комітету Українок Канади”, „80-річчя Жіночого Руху” і при буфеті „Вишиваних вечерниць”, крім того наші члени причинилися печивом і продуктами. Далі допомагали у влаштуванні „Свят-вечора” в „Українському Домі” при вул. Крісті.

Хор ОЖ ЛВУ „Чайка” працював під керуванням Леоніда

Діти світлиці виводять гагілки.

Яблонського. Головою була пані Ніна Тарновецька, заступником і зв'язковою до Відділу пані Н. Андерст, а членами управи — Є. Паладійчук, Баб'як, Сукманівська, Ліщинська і Добрянська. У квітні хор „Чайка” виступав разом з іншими хорами в Академії на пошану творцям українського гімну „Ще не вмерла Україна”. Імпреду влаштувала Організація Оборони Лемківщини. 24 квітня організовано самостійний „Весняний концерт” під диригентурою Л. Яблонського. Хор „Чайка” брав участь у „Святі героїнь” на пошану 500 погиблих у Кінгірі, що його влаштував Комітет Українок Канади. Крім вступного слова Леоніди Вертипорох, святкову доповідь прочитала пані М. Солонинка, рецитацію „500 погиблих” — Хр. Болюбаш. Солістка хору „Чайка” Ніна Тарновецька співала сольо та дуєт з п-ні О. Ралько на відзначення 20-річчя існування Комітету Українок Канади.

На голову місцевого Відділу Комітету Українок Канади знову переобрано інж. Леоніду Вертипорох, до Контрольної Комісії ввійшли наші представниці — інж. О. Палієнко, а до сусп. опіки М. Грабовська. 28 вересня 1964 р. наші члени брали участь з чайним прийняттям, що її влаштував місцевий Ж. КУК з головою Централі пані Н. Башук, яка прочитала доповідь

Ісидора Косач-Борисова. Представниці Централь і голови місцевих жіночих організацій (1965 р.)

„Роля жінки в суспільному житті”. 7 листопада у Виставці зразків народного мистецтва, яку відкрила голова, а 8 листопада у зустрічі з громадянством для відзначення 20-ліття діяльності Відділу Комітету Українок Канади, на якому крім звітів колишніх голів, Леоніда Вертипорох в заключнім слові доповнила звіти з найновішої діяльності відділу Ж. КУК і коротко переповіла історію Ж. КУК у Канаді. 21 березня 1965 р. відмічено „80-річчя Українського Жіночого Руху” Святковою Сесією з чотирма доповідями, на якій почесним промовцем була сестра Лесі Українки І. Косач-Борисова, Леоніда Вертипорох прочитала доповідь „Українська жіноча преса”.

Тому що діяльність Комітету Українок Канади в'язалась з репрезентаціями на важливіших імпрезах — голова була учасницею проголошення „Українського дня незалежности” в Сіті Гол та передання мейорові міста Гівенсові українського прапора для піднесення його на ратуші міста Торонта, святкового передання книжки про українських поселенців англійською мовою авторів В. Кисілевському і голові Українського Легіону п. Ст. Павлюкові, а пізніше передання цієї книжки прем'єрові Онтаріо Робартсові, також в чайному принятті в час конвенції Консервативної партії, що відбулася в готелі Рояль-Йорк в присутності лідера Діфенбейкера та прем'єра Онтаріо Робартса. Була учасницею Конгресу КУК у Вінніпезі, присвя-

ченому 150-річчю народин Т. Шевченка, де зложила вінок під пам'ятником Т. Шевченка від українського жіноцтва Торонта. Також була на Святковій сесії Комітету Українок Канади з приводу 20-ліття і на публічній сесії ПАУК у справі Світового Конгресу Вільних Українців Під час дворічної каденції нашої голови в Ж. КУК переведено збірку понад 1000 доларів на видання деяких творів Лесі Українки англійською мовою, передано 200 дол. на „Фонд 500” при СФУЖО, 200 дол. на Фундацію Т. Шевченка, призначено 125 дол. на стипендії учням Студії Українознавства, 100 дол. на видання книжки „Леся Українка — хронологія її життя”, 100 дол. як даток для місцевого Відділу КУК, 50 дол. на Дім для Старших, закуплено 85 цеголок на будівельний Фонд Централі КУК, закуплено книжок на суму 75 дол., виданих КУК-ом.

На Загальних Зборах ОЖ ЛВУ, що відбулися 4 квітня 1965 р. до нової Управи обрано: інж. Леоніда Вертипорох — голова, інж. О. Палієнко — замісник, М. Грабовська — секретар, Ст. Луцик — культ. освітня реф., А. Пекельна — імпрезова реф., О. Чорний — касир, З. Шевчук — заст. касира, Є. Ярмолюк, Ю. Оробко і І. Петришин — господарські референтки, К. Кравець, К. Притула і Н. Савчишин — референтки суспільної опіки, референтка світлиці — М. Мамалига, допоміжна до Музею — М. Малащук, зв'язкова хору „Чайка” — Н. Андерст, Контрольна комісія — Н. Вараниця, інж. І. Дейчаківська і М. Негрич. Товариський суд: А. Туркевич, Л. Антонович і М. Томків, представниці до Комітету Українок Канади — інж. Леоніда Вертипорох, інж. О. Палієнко і О. Проць, до Суспільної Служби Українців Канади: О. Проць і М. Малащук, до Суспільної Служби Пань — М. Давосир. До управи ЛВУ, Українського Дому, Рідної Школи з уряду представником є голова Відділу.

У тому часі відбуто 13 засідань Управ і 9 ширших сходин, на яких крім звітів, прочитування обіжників від Головної Управи ЛВУ і Централі ОЖ ЛВУ обговорювано і накреслювано плани праці.

Влаштовано цілий ряд імпрез, також наші члени від імені нашого Відділу допомагали і співпрацювали в імпрезах інших організацій.

Прослухано такі доповіді: „Жінки України” — Полонська-Василенко, „Тихі героїні Листопада”, „75-річчя Дзвінка” — Р. Завадович, „Дві великі загрози для молоді” — Андрій Качор, „Слово про Івана Франка” — Леоніда Вертипорох, „Спомини

Частина Управи ОЖ ЛВУ-Торонто. 1. ряд зліва: Ю. Орошко, О. Чорній, інж. О. Палієнко, інж. Л. Вертипорох — голова, М. Грабовська, Н. Андерст, Н. Савчишин. 2. ряд зліва: О. Ясінська, І. Петришин, А. Пекельна, К. Притула, А. Туркевич (1965—1967 р.)

з дитячих щасливих літ” — Анна Франко-Ключко, „За волю України у сумне 25-ліття” — Леоніда Вертипорох, „15-річчя діяльності Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті” — інж. О. Палієнко, „Українські поетеси в чисельній перевазі на еміграції” — Лариса Мурович, „Труднощі української жінки-матері на тлі сучасної дійсності” — М. Солонинка, „Листопадовий чин в Камінці Струмівській” — проф. С. Фодчук.

9—10 квітня 1965 р. делегати і члени нашого Відділу взяли участь у Крайовій Конференції ЛВУ і ОЖ ЛВУ, зокрема в Сесії ОЖ ЛВУ, на якій голова склала звіт з дворічної діяльності Відділу. Члени під проводом господарської референтки зайнялися зготуванням обіду для учасників Конференції.

17 травня 1965 р. при співучасті членів Відділу влаштовано „Товариський чай” з веселою програмою, на якому ред. І. Вараниця прочитав власну сатиричну „гумореску”, пані Н. Тарновецька заспівала декілька пісень, також вона прочитала кілька своїх віршів. Крім того способом американської лотерії розіграно кілька фантів. Прибуток передано на цілі суспільної опіки Відділу і Централі ОЖ ЛВУ.

Сесія ОЖ ЛВУ на Крайовій Конференції ЛВУ і ОЖ ЛВУ. Перший ряд зліва: М. Малащук, інж. О. Палієнко, інж. Л. Вергипорох — голо ва Відділу, І. Кривинюк, С. Сагаш, М. Соломинка — голова Центрالی ОЖ ЛВУ, Н. Башук, М. Спольська, О. Кутова, С. Білик.

„Книги спостережень”, наше членство взяло участь, також наші пані зайнялися чайним прийняттям. (Ю. Оробко, І. Петришин і Л. Вертипорох).

24 квітня влаштовано разом з хором „Чайка” „Вечір пам’яти” Леоніда Яблонського, довголітнього диригента хору, який помер 11 січня 1966 р. В програмі цього жалобного вечора виступив хор „Чайка” під дир. пані проф. Г. Голинської, сольоспів — Р. Садова, слово про Л. Яблонського — Л. Вертипорох, від імені театралів — слово сказала Віра Кемпе-Плавушак. З чистого прибутку цього жалобного концерту призначено 100 дол. на Мільйоновий фонд ім. Т. Шевченка на вічну згадку про Леоніда Яблонського.

В травні „тріо” хору „Чайка” взяло участь у „Святі героїв”, що його влаштували Організації Визвольного Фронту.

Наші представники взяли участь у маніфестаційній демонстрації в Оттаві, що відбулася під фірмою КУК 28. 5. 1966 р. з приводу переслідування українських поетів і письменників в Україні (зокрема Дзюби і Світличного). Були теж на балю етнічних груп т. зв. „Нешенел Білдерс оф Канада” і на бенкеті „ідентичности” тодішнього провінційного міністра еміграції Ів. Яремка.

19 червня 1966 р. під час святкувань 75-річчя поселення українців у Канаді, що відбулися заходами місцевого КУК на площі Експібішин у Торонті, хор „Чайка” взяв участь в мистецькій частині разом з іншими хорами міста Торонта під батутією мгр. В. Кардаша. Наші члени помагали при розпродажу квитків вступу на площу і бенкет (Ю. Оробко, К. Притула, М. Баб’як, А. Пекельна, Ст. Луцик) та все членство взяло участь.

В Окружній нараді ЛВУ і ОЖ ЛВУ, що відбулася 15 жовтня 1966 р. у Віндзорі, звіт з діяльності нашого Відділу склала член управи Н. Савчишин.

21 жовтня 1966 р. відмічено 15-річчя Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті святковим бенкетом, в якому звяло участь понад 400 осіб, представників центральних і місцевих українській організацій як також і з околиць. Головним промовцем була пані Слава Стецько. В мистецькій частині виступили: пані Маркіяна Дубляниця-Гузар — сольоспів, „тріо” та хор „Чайка” під диригентурою Зенона Лавришина. Після бенкету відбулася забава. 22 жовтня в неділю відбулася Сесія, на якій прочитано

Відзначення 50-річчя смерті Івана Франка. Всередині донька Івана Франка — Анна Ключко, від неї справа М. Солоника — голова Централі ОЖ ЛВУ, зліва — Леоніда Вертипорох — голова Відділу, учасники про грами вечора та члени Відділу.

Члени основниці і голови ОЖ ЛВУ-Торонто: Зліва: Ір. Кривинюк — основник і кол. голова, інж. О. Палієнко — основник і перша голова, інж. Л. Вертипорох — основник, голова, Н. Вараниця — кол. голова, К. Гарасевич — основниця, М. Негрич — колишня голова, М. Спольська — основник і колишня голова, С. Білик — основник. (27. X. 1966 р.)

і продискутовано дві доповіді: Лариси Мурович і Марії Солонинки.

Для плекання товариського життя влаштовано дві забави: 6 листопада 1965 р. і 5 лютого 1966 р.

29 жовтня 1966 р. член управи А. Пекельна репрезентувала наш Відділ на 5-літнім ювілею ОЖ ЛВУ в Нью-Торонті.

4 грудня 1966 р. влаштовано „Чай” з веселою програмою, на якій виступили актори І. Валько і Р. Лібер з гумористичною програмою, та хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під диригентурою З. Лазришина. Весь прибуток 71 дол. з цієї імпрези передано на „Пансіон для Старших ім. Івана Франка”. Крім того від нашого Відділу на двох „Весняних чайках” наш заступник голови пані О. Палієнко (6 січня 1965 р. і 12 червня 1966 р.) передала 35 дол. на цей Пансіон.

На 15-річному ювілею ОЖ ЛВУ в Ошаві 11 грудня 1966 р. привіт склала пані інж. О. Палієнко.

10 і 11 грудня 1966 р. наші члени брали активну участь

Діти дитячої Світлиці-садка. Виховниці: Ст. Луцик, Леся Качка — референт світлиці, О. Заплітна. (1966 р.)

у „Сесії для справ виховних дій українських жіночих організацій”, що її влаштувала Комісія для української Виховної Системи і Виховна Референтура СФУЖО (Л. Вертипорох в резолюційній комісії).

Доцінюючи велике виховне значення світлиці-садка присвячуємо цій справі завжди багато уваги. Вже п'ятий рік пересічно понад 30 дітей відвідували світлицю. Цього року маємо около 45 дітей, від вересня 1966 р. заняття відбувалися двічі тижнево в середу і в суботу від 10 до 2 по полудні у відповідно влаштованому приміщенні Українського Дому під проводом виховниць А. Пасіки, Ст. Луцик і О. Заплітної. Під умілим проводом виховниць діти вивчали українські ігри і забави, вірші і пісні і своїми вміннями пописувалися перед своїми батьками і українською промадою при традиційних нагодах, як св. Миколай, Ялинка, Свято матері тощо.

6 травня 1965 р. влаштовано „Свято матері” разом з Свяченим для дошкільнят, батьків і гостей. В грудні 1965 р. загостив св. Миколай до малят. В квітні 1966 р. батьки і малята світлиці спільно засіли до Свяченого, що його посвятив бл. п. о. Я. Бенеш, на якому діти пописувалися віршами та гарно вивели гаївки, що їх було запрошено вивести на Свяченім під церквою св. Покрови. В травні влаштовано Свято Матері під

гаслом „Будь благословенна українська мати”. Члени Відділу під проводом садівничок влаштували виставку вишивок у приміненні до дитячого вбрання. В жовтні влаштовано дві Осінні костюмові забави для дітей з льотерією. Витраші зібрали і подарували члени Відділу, також діти світлиці пописувалися своїми вмiлостями, а пані Ст. Гурко розказала казку. Св. Миколай загостив до малят „Дитячої світлиці” 17 грудня 1966 р. до залі під церквою св. Покрови. З цієї нагоди зібрано 47 доларів і їх передано як даток на церкву. Відбуто „Свято ялинки”, на якому діти виступили з „Вертепом” та пописувалися віршиками, а святвечірні страви посвятив о. М. Стефанів йорданською водою. Від червня 1966 р. світлицею опікується з посвятою нова референтка пані Леся Качка.

За ініціативою референток суспільної опіки вислано 25 пакунків з уживаним одягом до Польщі і Австрії, вислано також грошові допомоги передусім з приводу Різдвяних і Великодніх свят. В сталій опіці були старці в Старечих державних домах та хворі по шпиталях. Ми співпрацюємо з Суспільною Службою Українців Канади, членство бере участь у збірках „Тег Дей”. Цього року зібрано 267.20 дол. На цілі нашої суспільної опіки видано 502 дол., крім того передано 90 дол. на сусп. опіку при Централі ОЖ ЛВУ. На фонд суспільної опіки іде весь прибуток з наших чайних прийнят та збірок при всяких нагодах і okazіях, весіллях, хрестинах, несподіванках тощо. Зібрано 364 дол. Збірка грошей ішла й на пресфонд „Гомону України” та Юнацтво СУМ. Найбільш збірками займалися пані Ю. Оробко, К. Кравець, А. Пекельна, М. Баб'як, К. Притула, Ст. Луцик, О. Томків і інші.

Зібрано на коляду 1965 р. — 406 дол., в 1966 р. — 662 дол., на писанку 1966 р. — 158 дол., з яких 75 відсотків передано на пропагандивні і видавничі цілі Головної Управи ЛВУ. Дано даток на АБН в сумі 225 дол. Закуплено знова один уділ 25 дол. Видавництва „Гомону України”. Жертвувано 100 дол. на Шевченківську Фундацію, тим самим ми стали членом Фундації.

Співпрацюємо далі з іншими жіночими організаціями міста Торонта, через Комітет Українок Канади. В цій каденції пані О. Палієнко займала місце замісника голови, О. Проць була членом Контрольної комісії, інж. Леоніда Вертипорох кол. голова, зв'язкова до чоловічого КУК і член Контрольної Комісії того ж Відділу. Наші представники брали участь у переданні громадянських грамот емігрантам різних національних груп та в приготуванні чайного прийяття, що його влаштував Ж.

КУК. На передачі українського прапора з нагоди українського Свята державности мейорові міста Ф. Гівенсові і 1966 р. контролерові М. Кембел була Л. Вертипорох. Співпрацювали у влаштуванні Комітетом Українок Канади Свята героїнь 1966 р. і 1967 р. На Святі героїні-піонерки виступив хор „Чайка”. Наші члени помагали при влаштуванні великоднього стола, що його підготував Ж. КУК разом з іншими етнічними групами у Сіті Гол в квітні 1966 р., а коли від імені Нешенел Білдерс оф Канада влаштовано ярмарок з святкових різдвяних страв і печива, ми також причинилися. До Комітету збірки на Фундацію Т. Шевченка та до Сентеніял Коміті належить Л. Вертипорох. При переслухах Комісії Двомовности і Двокультурности в Торонті у делегації ЛВУ не бракло й нашого представника, від ОЖ ЛВУ була пані С. Білик.

Ми тісно і дружньо співпрацювали з Відділом ЛВУ, допомагали СУМ у виховній праці, передусім пані М. Малащук. Беремо участь у всіх підприємствах і імпрезах, що їх влаштовують ОУВФ, також завжди у спільному Свяченому і Святвечорі, та всіх інших імпрезах громадського і політичного характеру, що їх влаштовують українські організації згуртовані в КУК.

Наш Відділ являється членом співвласником Українського Дому при вулиці 83-85 Крісті, де маємо уділи на суму понад 6.000 дол.

Протягом 15-ти літ ми все давали місячні датки за вживання приміщення для щоденного садка а відтак світлиці, як також за вживання заль на забави чи інші імпрези.

Ми активно включалися в усі імпрези, що їх влаштовували СФУЖО та Комітет Українок Канади в Торонті. Ми беремо завжди активну участь в маніфестаціях, святкових академіях і інших імпрезах, що їх влаштовують українські організації, згуртовані в КУК.

З членів нашого Відділу зорганізувалася Референтура Жіночих Секцій (М. Солонинка, інж. Л. Вертипорох, інж. Ір. Дейчаківська, Ір. Кривинюк) та відтак Централя ОЖ ЛВУ, членами якої тепер також переважно є члени нашого Відділу — пані М. Солонинка — голова, О. Кутова — секретар, Ір. Кривинюк, М. Спольська, Н. Вараниця, С. Білик, Л. Вертипорох. Про важливіші прилюдні імпрези давано оголошення до українських часописів і радіопередач. Наші члени дописували до Жіночої Сторінки ЛВУ в „Гомоні України”: М. Кравців-Барабаш, Безхлібник, Н. Вараниця, Л. Вертипорох, Ст. Лу-

Централа ОЖ ЛВУ (члени з Торонта). *Перший ряд зліва:* Наталія Вараниця, Марія Солонинка — голова, Леоніда Вертипорох. *Другий ряд:* Олена Кутова, Ірина Кривинюк, Ольга Заверуха, Марія Спольська, Софія Білик (1965—1967 рр.)

чик, Меланія Кравців, І. Кривинюк, М. Солонинка, І. Цьонка, подаючи звідомлення з важливіших імпрез, статті на виховні теми, жіночої проблематики, з приводу рокових свят і історичних подій та літературного значення, також переклади.

Упродовж того часу багато жінок приєдналося до нашої організації, лишаючи незатерті сліди своєї жертвовної трудолюбивої праці. Деякі відійшли від нас назавжди, померли: С. Сиротинська, О. Козак, Меланія Кравців, О. Басараб, Н. Якимів. Деякі відійшли, бо змінили місце замешкання тощо, деякі з огляду на різні обставини не дуже активні, але наш Відділ стало поповнюється новими членами (тепер 96) і кожний член в міру спроможностей і часу старається вкласти свою частку праці в ділянках, в яких ми працюємо; а саме інформувати і ширити правду про Україну у вільному світі, підтримуємо акції АБН, плекати українські традиції, присвячувати пильну увагу вихованню молодого покоління в українській духовості. Помагати морально і матеріально всім потребуючим українцям у вільному світі і в Україні.

З малого гуртка ентузіясток Відділ, переборюючи початкові труднощі розгорнув свою діяльність і здобув собі належне місце серед української громади міста Торонта.

У 15-РІЧЧЯ ОЖ ЛВУ В ТОРОНТИ

22 — 23 жовтня 1966 р.

У суботу, 22 жовтня ц. р., в залах „Українського Дому” відбувся для відзначення 15-річчя Відділу святковий бенкет з участю понад 400 учасників, в тому представників жіночих й інших громадських організацій Торонта і околиць, і членкинь Відділу, що були удекоровані квітами. Почесною гостею і промовцем була пані Слава Стецько, пресовий референт ЦК АБН, головна редакторка „АБН Кореспонденц” і „Юкрайніен Ревю”. Її привітано квітами і короваем. Програма цього вечора складалася з трьох частин, офіційної, мистецької і розвагової.

В неділю 23 жовтня відбулася ділова сесія, на якій крім організаційних справ прочитали дві доповіді пані Лариси Мурович і пані Марія Солонинка.

Бенкет започаткував о. М. Стефанів молитвою, голова Відділу інж. Леоніда Вертипорох привітала коротким словом прирвних і проводила бенкетом. Пані інж. О. Палієнко, перша голова, прочитала короткий огляд праці Відділу.

При головному столі засіли члени основниці і кол. голови: інж. О. Палієнко (осн. і гол.), І Кривинюк (осн. і гол.), М. Спольська (осн. і гол.), Леоніда Вертипорох (осн. і гол.), К. Гарасевич (осн.), С. Білик (осн.), Н. Вараниця (гол.), М. Негрич (гол.), пані Слава Бандера, пані Слава Стецько, в тому з привітаннями виступили д-р Р. Малащук — голова Головної Управи ЛВУ, п-ні М. Солонинка — голова Централі ОЖ ЛВУ, п-ні Ст. Савчук — голова Центральної Управи ОУК і заст. голови СФУЖО, д-р М. Гута — голова Крайової Управи СУМ, д-р М. Кушпета — голова Централі Українців Католиків Східньої Спархії і голова місцевого КУК, далі при головному столі сиділи: голова місцевого Ж. КУК п-і Г. Ганківська, проф. д-р Є. Вертипорох — голова КНТШ, д-р Б. Стебельський — голова УСОМ, з дружиною Аріядною, мгр. В. Кліш — голова „Українського Дому”, інж. Безхлібник з дружиною — представник АБН на Канаду, ред. О. Матла — голова Торонтського відділу ЛВУ, о. В. Жолкевич, мгр. В. Буйняк — голова місцевого Осе-

Частина членів Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті зі Славою Стецько і Славою Бандера. 1. ряд зліва: А. Беш, М. Спольська, Ір. Кривинюк, М. Негрич, М. Дубляниця-Гузар, К. Гарасевич, інж. О. Палієнко, Слава Бандера, Слава Стецько, інж. Л. Вертипорох — голова Відділу ОЖ ЛВУ в Торонті, М. Солонинка — голова Централі ОЖ ЛВУ, Н. Вараниця, С. Білик, Ір. Безхлібник. 1. Го рік. 2. ряд: М. Гошуляк, Н. Савчишин, А. Гуменюк, М. Баб'як, Ю. Оробко, К. Кравець, Є. Болеста, К. Пригула, Є. Ярмолюк, А. Пекельна, А. Брездєнь, М. Сивак, Л. Качка, О. Крушельницька, О. Томків, Г. Чарківська. 3 ряд: Ст. Луцик, О. Заплітна, Л. Антонович, Н. Андерст. А. Туркевич, О. Ясінська, М. Грабовська, інж. Ір. Дейчаківська, Ір. Дьонка, А. Пігик, Є. Левницька, І. Петришин, О. Пагута, Т. Шимко, М. Гнип, Оля Віда (1966 р.)

Привітання Слави Стецько короваєм і квітами. Зліва: Слава Стецько, інж. Л. Вертипорох — голова ОЖ ЛВУ-Торонто, д-р М. Кушпета — голова КУК-Торонто, д-р Роман Малащук — голова Головної Управи ЛВУ, А. Пекельна.

редку СУМ, з дружиною, дир. І. Вараниця та о. Набережний — капелян, який закінчив бенкет молитвою.

П-і А. Стебельська представила п-і Славу Стецько, активного члена ОУН в Україні, тепер політичного діяча, учасницю міжнародних конгресів.

Пані Слава Стецько переконливо говорила про труднощі і успіхи на міжнародних антикомуністичних конгресах, де завдяки праці АБН вдалося вибороти для поневолених Москвою народів права на незалежність. Концепція АБН, у переможному поході, організуючи світовий фронт проти московського колоніалізму і комунізму під гаслами: свобода народам і людині. Прелегентка збудила в усіх віру в перемогу української визвольної справи, для якої протягом всієї української історії наше жіноцтво активно працювало і боролось, поруч чоловіків.

Наспіли численні письмові привітання від центральних жіночих організацій і відділів ОЖ ЛВУ та громадських організації міста Торонта й околиць, телеграма від міністра провінційного уряду Івана Яремка.

Після бенкету відбулася коротка мистецька частина, в якій взяли участь: вокальне тріо хору „Чайка”: пані Н. Тарновецька, Л. Склепкович і О. Падик, співачка Маркіяна Дубляниця-Гузар, хор ОЖ ЛВУ „Чайка” під диригентурою З. Лавришина. Акомпаньювали: проф. Г. Голинська, Зенон Лавришин і Оксана Жолкевич. Цей вечір закінчено забавою при звуках оркестри.

У неділю по полудні відбулася сесія, на якій пані Л. Мурович прочитала доповідь „Українські поетеси в чисельній перевазі на еміграції”. Лариса Мурович, сама поетка, взяла до уваги тих, що пішли за гаслом „Слово — це зброя”, а не мистецтво для мистецтва. Вона представила в загальних контурах думки і ідеї їх творів. Згадала не лише тих поетів, що мають видані свої збірки, але й тих, що друкуються по журналах і часописах. Твори ці нав'язні любов'ю і тугою за втраченою батьківщиною, повні патріотизму. На жаль, на еміграції немає пригожої творчої атмосфери, немає конструктивної критики, зокрема жінкам-поетам приходиться поборювати великі труднощі.

Другу доповідь зачитала пані М. Солонинка „Труднощі української жінки-матері на тлі сучасної дійсності”, представивши невідрадну дійсність морального упадку молоді в усьому світі, а в тому турботи української матері, щоб зберегти нашу молодь, щоб не попалася вона під нищівний вплив чужих ідей і середовищ.

Після доповідей відбулася жива дискусія.

Реасумуючи 15-літню діяльність ОЖ ЛВУ в Торонті, твердо постановляємо працювати і йти далі наміченим шляхом для добра української спільноти в Канаді і для допомоги нашому народові на батьківщині.

НА ШЛЯХУ ДО МЕТИ

В наслідок другої світової війни постав великий ісход народів, частина українців опинилася на еміграції, спершу в Німеччині, а відтак поселилася по різних континентах і країнах вільного світу, в більшості в Америці і Канаді.

В Канаді ми вже застали поселенців з першої зарібкової еміграції та з другої тих, що прийшли сюди після визвольних змагань 1917—1920 років.

Нова еміграція в Канаді внесла новий дух з України, новий стиль праці, оживила і скріпила різні форми вияву діяль-

ности давніших організацій. Але вона й створила в травні 1949 року нову організацію в Торонті — Лігу Визволення України, що поставила собі за завдання змагатися за кращу долю України, допомагати морально і матеріально боротьбі українського народу за визволення з московської неволі, ширити правду про Україну. Нова еміграція, це свого роду голос Батьківщини, свідок злочинів, народовбивства Москви. Вона постійно виконує своє завдання, усвідомлюючи співгромадян про ролі України і про небезпеку московського більшовизму для всього світу.

Українське жіноцтво, що завжди було співтворчим і співвідповідальним елементом буття українського народу, включилося в ряди ЛВУ, особливо ті жінки, які вийшли з України і в їх серцях боротьба за волю залишила незатертий спомин. Деякі з них були членами ОУН, УПА, були учасницями боїв.

Щоб дати можливість вияву суспільної праці, що вису-

вало саме життя в ділянках, які, окрім політичної, цікавлять жінок, виховній, харитативній і господарській, для розгорнення ширшої діяльності ЛВУ виявилось доцільним організувати жінок в широких рамах Ліги, в особні скупчення, чи то клуби, чи секції, чи об'єднання, щоб могли вести працю на багатьох відтинках політично-суспільного життя нашої громади в Канаді. В 1951 р. засновано три Жіночі Секції, 18 лютого у Вінніпезі, 27 жовтня в Торонті, а 11 листопада в Ошаві, чим покладено наріжний камінь під будову організації, що в обов'язку поставила собі завдання виконати доручення „Звернення Воюючої України”, яке в своїм апелі до жінок у вільному світі закликає ширити правду про Україну і її волелюбний народ, що змагає до скинення московського ярма, плекати українські традиції, присвячувати пильну увагу вихованню дітей в українській духовості, щоб діти знали минуле свого народу, були свідомі і горді на своє походження, щоб збагачені рідною культурою приєднували приятелів серед співгромадян для української справи, а коли прийде слушний час, допомогли своїм братам визволитися з неволі, а потім в розбудові української держави.

Від 1955 року Жіночі Секції ЛВУ стали Об'єднанням Жінок ЛВУ — організацією в системі ЛВУ, яка послідовною і багатогранною працею підтверджує доцільність заснування окремої одиниці. Вони завоювали належне їм місце серед української громади. Вклад праці в різні ділянки життя української спільноти, співпраця з іншими жіночими організаціями в Канаді і поза її межами, залишила незатертий слід в історії українського жіночого руху. Участь у загальних політичних громадських акціях, допомога українському народові в завершенні великого святого діла — визволення України — заслуговує на утривалення і закріплення перших організаційних зусиль і праці українського жіноцтва, зокрема згуртованого у Відділі Об'єднання Жінок Ліги Визволення України у Торонті.

З М І С Т

Стор.

У 15-річчя (Привіт ГУ ЛВУ)	7
М. Солонинка — Змагаймо до все кращих досягнень	9
Хроніка Відділу ОЖ ЛВУ	13
У 15-річчя ОЖ ЛВУ	81
Л. Вертипорох — На шляху до мети	85

1970
УВАГА — УВАГА

Заходами Прогресивно-Консервативної Жіночої Організації і Об'єднання Жінок Ліги Визволення України в Торонті відбудеться у вівторок, 12 травня о год. 6.30 веч. в Українському Домі, 83 Крісті Ст., спільна вечеря-зустріч під назвою

„ВЕСНА В УКРАЇНІ”

на яку обі організації запрошують матерів з доньками. Під час вечері буде показ української народної ноші, як теж суконь із приміненням української вишивки до модерного стилю.

З доповіддю виступить сенатор пані Джозі Квортна на тему „Прав жінки”.

Передбачена присутність пань Діфенбейкер і Робартс.

Приходіть громадно. Ціна квитків \$3.50, які буде можна набути при касі.

